

รายงานการวิจัย

เรื่อง การติดตามและประเมินผลการปลูกฝังวินัย
ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพวัลย์	คันทลาพูน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. สุพิตร	สมาธิโต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณ	ธีร เวช เจริญชัย

ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัย เกษตร ศาสตร์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ประจำปี 2528

เรื่อง : การติดตามและประเมินผลการปลูกฝังวินัยในโรงเรียนประถมศึกษา
และมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพวัลย์ คัดลาคูหา
 : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพิตร สมานีโต
 : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพัฒน์ ชีร์เวชเจริญชัย

เดือน ปี : มีนาคม 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาทัศนคติและประเมินผล
การปลูกฝังวินัยในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม คือ นักเรียนในระดับประถมศึกษา และ
มัธยมศึกษา จำนวน 674 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 291 คน และอาจารย์
จำนวน 286 คน รวมตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 1,251 คน กลุ่มตัวอย่าง
ดังกล่าวได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จาก
เขตต่าง ๆ จำนวน 8 เขต ของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตบางรัก เขตบางเขน
เขตบางขุนเทียน เขตคูสิต เขตพญาไท เขตป้อมปราบ เขตพระโขนง และ
เขตยานนาวา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับนักเรียน
ซึ่งจะเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน และแบบสอบถามเพื่อประเมินผล
การปฏิบัติตนของนักเรียนที่เกี่ยวกับโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ
แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองและอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
เกี่ยวกับผู้ปกครองและอาจารย์ รวมทั้งแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและ
ทัศนคติที่มีต่อความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามทั้ง 2 แบบ
จะเป็นการตรวจคำตอบ (Check list) คำถามแบบปลายเปิด (open ended) และ
แบบอัตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) นำเครื่องมือมาหาค่าความเชื่อถือได้

(Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ได้ค่าความเชื่อถือได้เป็น .92 และทดสอบความแม่นยำ (Validity) โดยใช้กระบวนการเดลฟาย (Delphi Technique) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาค่าเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองและอาจารย์ (D) ค่าเฉลี่ยของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S_{\bar{X}}$) และเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองและอาจารย์ที่มีต่อโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ โดยการทดสอบค่า "ที" (t-test) เพื่อตัดสินความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ปฏิบัติตนเองตามโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศทุกหัวข้อ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง วินัยที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ การใช้เครื่องแบบนักเรียนที่ถูกตองตามระเบียบ และการเดินแถวขามถนน ความกฏจรรยาและสัญญาณธงหน้าสถานศึกษา วินัยที่นักเรียนปฏิบัติกันน้อยที่สุด คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้นรถโดยสาร และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแถวรอรถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน) ผู้ปกครองและอาจารย์ เห็นด้วยเป็นอย่างมากกับการแต่งกายที่สะอาด เรียบร้อยและถูกระเบียบของนักเรียน และไม่เห็นด้วยกับการที่นักเรียนเดินแถวไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนแล้วจะให้นักเรียนถึงบ้านได้รวดเร็วขึ้น สำหรับการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองกับอาจารย์ที่มีโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศนั้น ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

กิติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความสนับสนุนค้ำหนุนอุดหนุนการวิจัย และขอขอบคุณคุณอนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ คุณอรรณพ วงศ์วิชัย คุณกฤตวดี เจริญศรี และคุณนงคราญ เถาว์ลัย ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีมาตลอด

นอกจากนี้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่านผู้อำนวยการ คณะครูอาจารย์ และนักเรียนในโรงเรียนที่คณะผู้วิจัยไปเก็บข้อมูล ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่นับว่าเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี คณะผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย.

คณะผู้วิจัย

มีนาคม 2529

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 วรรณคดีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของ "วินัย"	9
ความสำคัญของวินัย	10
ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับวินัย	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
กลุ่มตัวอย่าง	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	
ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	29
ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ปกครอง	40
ข้อมูลเกี่ยวกับอาจารย์	49
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ผลการวิจัย	61
การอภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.	77
ภาคผนวก ข.	80

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับ เพศของนักเรียน ที่ตอบแบบสอบถาม	29
2	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับระดับอายุของนักเรียน ที่ตอบแบบสอบถาม	30
3	แสดงจำนวนและร้อยละของ เขตที่ตั้งของโรงเรียน ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม	31
4	แสดงจำนวนและร้อยละของชั้นเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่...	32
5	แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัย ของนักเรียน	33
6	แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการ ปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน	36
7	แสดงจำนวนและการจัดลำดับค่าเฉลี่ย (Mean Ranking) ของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน	38
8	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับ เพศของผู้ปกครอง ที่ตอบแบบสอบถาม	40
9	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับระดับอายุของผู้ปกครอง ที่ตอบแบบสอบถาม	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครอง ที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียน	42
11	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียน	46
12	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับเพศของอาจารย์ ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม	49
13	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับระดับอายุของอาจารย์ ที่ตอบแบบสอบถาม	50
14	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของ อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม	51
15	แสดงจำนวนและร้อยละของ เขตที่ตั้งของโรงเรียน ของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม	52
16	แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับทัศนคติของอาจารย์ ที่มีต่อโครงการ เสริมสร้างวินัยของนักเรียนทั่วประเทศ	53
17	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียน ..	57
18	เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียน ทั่วประเทศระหว่างผู้ปกครองและอาจารย์ที่อยู่ในเขต กรุงเทพมหานคร	60

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านวัตถุ เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ อันมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตประจำวันของบุคคลทุกระดับ และบุคคลส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจะปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมได้ จึงก่อให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา เช่น ปัญหาส่วนบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการช่วยแนะแนวทางแก้ไขที่ถูกต้องเหมาะสม วิธีแก้ปัญหาดังกล่าวให้หลุดพ้นไปด้วยก็คือ "การพัฒนา" แต่การพัฒนาประเทศจะดำเนินไปด้วยปริมาณและคุณภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของพลเมืองส่วนใหญ่ภายในประเทศเป็นสำคัญ ฉะนั้น การพัฒนาบุคคลจึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ จุดประสงค์ที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลก็คือ การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะและพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงงาม และไม่ขัดต่อการพัฒนาประเทศ ตามที่ ดวงเคื่อน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก (ดวงเคื่อน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก หน้า 7) กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาบุคคลไว้ คือ

...การพัฒนาบุคคลเริ่มด้วยการจำกัดจำนวนประชากร เป็นอันดับแรก ขึ้นต่อไปจึงเริ่มการปลูกฝังลักษณะความเป็นพลเมืองดี และการสร้างลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศตามลำดับ เพราะการพัฒนาคุณภาพของประชานั้น ประเทศจะต้องมีพลเมืองไม่มากจนเกินกำลังที่จะให้การศึกษอบรมและจัดบริการต่าง ๆ ...

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น ได้เน้นถึงการพัฒนามนุษย์โดยการจำกัดจำนวนประชากรเป็นอันดับแรก และโรงเรียนก็เป็นสถานที่ที่จะจำกัดจำนวนประชากรได้

ในการสร้างพลเมืองให้เป็นคนดี มีคุณภาพและคุณธรรมนั้น ควรเริ่มมาแต่วัยเด็กก่อน ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ หน้า 24) ที่พระราชทานในพิธีเปิดสัมมนาเรื่องการพัฒนาสังคมในด้านศีลธรรมและจิตใจ ณ โรงแรมนารายณ์ กรุงเทพมหานคร วันที่ 15 ธันวาคม 2516 มีความว่า "...จิตใจและความประพฤติที่สะอาดและมีระเบียบ ซึ่งเป็นรากฐานในการดำรงชีวิตนั้น จะเกิดขึ้นเองได้ แต่จำเป็นต้องฝึกหัดอบรมและสนับสนุนส่งเสริมกันอย่างจริงจัง สม่ำเสมอ นับแต่มนุษย์เกิด..." ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วีรยุทธ วิเชียรโชติ (วีรยุทธ วิเชียรโชติ หน้า 57) นักการศึกษาที่กล่าวว่า การไร้ระเบียบของผู้นั้นในสังคม แกะไขได้โดยการปลูกฝังหรืออบรมแก่พลเมืองของประเทศ โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก นอกจากนี้ นักสังคมวิทยาท่านหนึ่งคือ โรท (ดี โรท หน้า 24) ได้สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้อะไรคืออะไรชั่ววัยชว่นการเทียบเคียง จนในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมมาเป็นหลักปฏิบัติของตนโดยอัตโนมัติ ฉะนั้น การฝึกหัดอบรมเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี ตั้งแต่เยาว์วัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะการฝึกหัดอบรมเยาวชนและพลเมืองให้มีคุณธรรม มีความสำนึกในหน้าที่ของความเป็นพลเมืองดี ตั้งแต่เยาว์วัย จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะการฝึกหัดอบรมเยาวชนและพลเมืองให้มีคุณธรรม มีความสำนึกในหน้าที่ของความเป็นพลเมืองดีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก แม้แต่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ฉะนั้น ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงเป็นสิ่งจำเป็นมากยิ่งขึ้นไปอีก

นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังได้ทรงเน้นเรื่องการเมืองที่มีคุณธรรม เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตของคนในชาติ โดยพระองค์ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท สำหรับประชาชนชาวไทยในภาวะของสังคมปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

...ประการแรก การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะ
ประพฤติ ปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง การรู้จักข่มใจตัวเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติ
ปฏิบัติในความสัตย์ความคืบั้น

ประการที่สาม การอดทนอดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติ
ล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ การรู้จักละวางความชั่ว ความสุจริต และรู้จักสละ
ประโยชน์ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

พระบรมราชาโชวาทังกล่าว เรามักจะได้ยินได้พบตามสื่อมวลชนต่าง ๆ
ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ วารสาร โทรทัศน์ หรือวิทยุ อยู่เสมอ ๆ ซึ่งพระบรมราชาโชวาท
นี้ชี้เป้าหมายหรือผลของการปฏิบัติตามคุณธรรมทั้งสี่ว่า "...คุณธรรมทั้งสี่ประการนี้
ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝัง และบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้
ประเทศชาติเกิดความสุจริตมรเมี้ยน และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคง
ก้าวหน้าต่อไปดังประสงค์..."

จะเห็นได้ว่า การรักษาระเบียบวินัยของคนในชาติเป็นปัญหาหนึ่งที่มี
ความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะวินัยจะช่วยสร้างและรักษาไว้ซึ่ง
สภาพการณ์อันจำเป็นต่อความเจริญของประเทศ หากประชาชนในประเทศขาดวินัย
แล้ว การดำเนินการพัฒนาของรัฐจะเป็นไปอย่างยากลำบาก การสามารถทำให้
ประชาชนมีวินัยก็เท่ากับเป็นการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบการกระทำของตนเองต่อ
สังคม วินัยจึงเป็นเครื่องปลูกฝังการรู้จักควบคุมตัวเอง (พนัส หันนาคินทร์
หน้า 216) และระดับสูงสุดของการมีวินัยก็คือ การมีวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นวินัย
ที่ได้รับมาจากการเรียนรู้ทางสังคมจนสามารถแสดงพฤติกรรมตามอุดมการณ์ของตน
และสอดคล้องกับอุดมการณ์ของสังคม และ สุพิศรา สุภาพ (สุพิศรา สุภาพ
หน้า 64) กล่าวว่า การที่คนเราจะมีระเบียบวินัยหรือไม่ อยา่งไรนั้น เป็นผล

เนื่องมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ในสังคม ซึ่งจะพัฒนาเป็นบุคลิกภาพของบุคคล กระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้เรื่องวินัย คือ กระบวนการชักเถลาทางสังคม ซึ่งเกิดจากการวางเงื่อนไขภายนอกกว่า คนเราจะได้รับรางวัลหรือลงโทษทางสังคม อย่างไร เงื่อนไขดังกล่าว ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ ประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น กับการวางเงื่อนไขภายใน ได้แก่ การยอมรับมาตรฐานทางสังคมว่า เป็นมาตรฐานของการแสดงพฤติกรรมของตนเอง เป็นการกำหนดการรับรางวัล และการลงโทษด้วยตนเอง เงื่อนไขในลักษณะนี้ ได้แก่ ค่านิยม ศีลธรรม จริยธรรม เป็นต้น

ดังนั้น จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จึงได้ กำหนดคแนวนโยบายการสร้างสังคมที่มีระเบียบวินัย วัฒนธรรม ศีลธรรม และ จริยธรรมอันดีงาม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเห็นว่า เรื่องวินัย เป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่สุดที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเยาวชนและ ประชาชน และจะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องโดยเริ่มตั้งแต่เยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และฝึกฝนปฏิบัติจนเป็นนิสัย เพื่อให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ หรือประชาชนที่มีระเบียบวินัยในที่สุด ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนด โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศขึ้น โดยได้กำหนดรายละเอียดการ ปฏิบัติที่เกี่ยวกับวินัยไว้ 4 เรื่อง คือ

1. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย
2. การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน
3. การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง
4. การปฏิบัติตามกฎจราจร

ซึ่งทางคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้เริ่มโครงการทดลองเป็นครั้งแรกในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า ใคผลดีเป็นที่น่าพอใจจึงได้ขยายโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนให้กว้างขวางทั่วประเทศ โดยเริ่มดำเนินการในต้นปีการศึกษา 2527 และเพิ่งเสร็จสิ้นโครงการในเดือนเมษายน 2528 เพื่อจะได้ทราบผลของโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ทางคณะผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรได้มีการวิจัยเรื่องการติดตามและประเมินผลการปลูกฝังวินัยในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครขึ้น เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ให้โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ คือ

1. ประเมินผลการนำเอาโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ไปใช้
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครอง และอาจารย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ
3. ศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ ระหว่างผู้ปกครองและอาจารย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงผลของการปลูกฝังวินัยในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร

2. ทำให้ทราบทัศนคติของผู้ปกครองและอาจารย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ

3. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับทัศนคติ ที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ ระหว่างผู้ปกครองและอาจารย์

4. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไข โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครอง อาจารย์ และนักเรียน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะทัศนคติของผู้ปกครอง อาจารย์ และนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน

3. การวิจัยครั้งนี้ไม่นำฐานะทางเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ และปัจจัยทางกายภาพ มาเป็นตัวแปรที่อาจจะมีผลต่อความรู้ ทัศนคติ ของผู้ปกครอง อาจารย์ และนักเรียน

4. การวิจัยครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบด้วยความจริงใจ

สมมติฐานของการวิจัย

ทัศนคติของผู้ปกครองและอาจารย์ ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศไม่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

1. ความมีวินัย หมายถึง การแสดงพฤติกรรมทางค่านิยมระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง และการปฏิบัติตามกฎจราจร
2. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย หมายถึง การแต่งกายของนักเรียนถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนที่ได้วางไว้
3. การเดินแถวไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน หมายถึง การเดินทางไปและกลับบ้านของนักเรียนในตอนเช้าและตอนเย็นหลังเลิกเรียน โดยการเดินหรือขึ้นรถประจำทาง หรือขึ้นรถที่ผูกครองมารับ
4. การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง หมายถึง การเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบเพื่อรอขึ้นรถโดยสารประจำทาง
5. การปฏิบัติตามกฎจราจร หมายถึง การข้ามถนนตรงทางข้าม และการข้ามสะพานพาดห้ตามกฎจราจร
6. ความรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลดีของการมีวินัยต่อสังคม และแนวปฏิบัติวินัยที่ถูกต้อง
7. ทักษะ หมายถึง ทักษะความรู้สึกรู้สึกของบุคคลต่อความมีระเบียบวินัย
8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
9. อาจารย์ หมายถึง ผู้สอนวิชาการในโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร

10. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ของการวิจัยนี้

บทที่ 2

วรรณคดีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของ "วินัย"

จากบทความวิชาการประกวดของธนาคารกสิกรไทย เรื่อง "เมืองไทย จะรุ่งเรือง พลเมืองต้องมีวินัย" ปี 2523 ได้รวบรวมความหมายของวินัยไว้ที่สำคัญ ดังนี้

คำว่า วินัย นั้น ได้แก่ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ตราไว้เพื่อควบคุมหมู่ หรือคณะให้อยู่รวมกันอย่างมีระเบียบ มีความสุภาพเรียบร้อย และประพฤติดีงาม เช่น วินัยของพระ วินัยของข้าราชการพลเรือน ตำรวจ และทหาร ตลอดจนกฎหมาย และจารีตประเพณีของบ้านเมืองหรือท้องถิ่น โดยที่ผู้คนแต่ละคนยอมรับและปฏิบัติตาม ภายในบ้าน

วินัย (Discipline) หมายถึง ระเบียบแบบแผนข้อบังคับ ซึ่งใช้เป็น หลักปฏิบัติสำหรับหมู่คณะเพื่อความสงบเรียบร้อย ความเจริญ และประสิทธิภาพแห่ง ผลงานของหมู่คณะนั้น และหมายความรวมถึงการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนข้อบังคับ ทั่ว

วินัย ได้แก่ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อพึงยึดถือปฏิบัติอันดีงามเพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อย ความผาสุก และความเจริญรุ่งเรืองของสังคมนั้น ๆ

วินัย คือ ข้ออันพึงปฏิบัติสำหรับตนเอง และในวงสังคมทั่ว ๆ ไป ได้แก่ บรรดา กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำชี้แจง คำแนะนำ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2493 ได้ให้ความหมาย ของคำว่า วินัย ไว้ดังนี้คือ การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ

สนั่น สุมิตร (2501) วินัย คือ ระเบียบปฏิบัติตามแนวความคิดของ
กลุ่มต่าง ๆ วินัย คือ ระเบียบปฏิบัติของชนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ในการฝึก
นิสัย วินัย คือ ระเบียบปฏิบัติเพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของชนกลุ่มต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป "วินัย ก็คือ กฎข้อบังคับที่สมาชิกในสังคมร่วมกันกำหนดขึ้น
ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย และความ
เสมอภาค แก่สมาชิกในสังคม ภายใต้กฎเกณฑ์และเงื่อนไขอันเดียวกัน ซึ่งสมาชิกจะ
ต้องยึดถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ถ้ามีผู้ใดเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตาม หรือล่วงละเมิด ก็
ก่อให้เกิดความเสียหายหรือระส่ำระสายต่อส่วนรวมได้"

ความสำคัญของวินัย

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ทั้งนี้ เพราะพื้นฐานของมนุษย์ชอบอยู่ร่วมกัน
สังคมมนุษย์จึงเป็นสังคมที่สมบูรณ์ที่สุดในแง่สังคมวิทยา เพราะสมาชิกในสังคมมี
ความเกี่ยวข้องและผูกพันกันอย่างใกล้ชิด อาจจะเป็นรูปสามัคคีกับภรรยา บิดา-มารดา
กับบุตร นายจ้างกับลูกจ้าง การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ก่อให้เกิดการแข่งขัน
การร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น มนุษย์จึงพยายามสร้างหรือหา
กฎเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานให้สมาชิกในสังคมถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน เพื่อเป็นหลัก
ประกันในความสงบสุข ความเสมอภาค และความปลอดภัยในสังคมนั้น ๆ นี้คือ
จุดเริ่มต้นอันเป็นที่มาของ "วินัย" โดยอาจจะอยู่ในรูปแบบของกฎหมาย วัฒนธรรม
ประเพณี ค่านิยม ศีลธรรม เป็นต้น

วินัยของคนเราอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. วินัยของตนเอง หมายถึง ข้อกำหนดหรือข้อตกลงที่ตัวของเราเอง
เป็นผู้กำหนด หรือวางแนวทางไว้ให้ตนเองประพฤติปฏิบัติ เช่น เราจะปฏิบัติต่อผู้อื่น
ทั้งกาย วาจา และใจ ด้วยความสุภาพอ่อนน้อม เป็นต้น

2. วินัยในหมู่คณะ หมายถึง ข้อกำหนดหรือข้อตกลงที่ทุกคนในหมู่คณะ หรือในชุมชนร่วมกันกำหนดขึ้น เช่น โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดว่า นักเรียนทุกคนต้องแต่งกาย เป็นระเบียบเรียบร้อย ถ้านักเรียนทุกคนปฏิบัติตาม ก็ถือว่า นักเรียนทุกคนมีวินัยต่อหมู่คณะ เป็นต้น

ทั้งวินัยในตนเองและวินัยในหมู่คณะต่างก็มีความสำคัญ แต่ว่าวินัยในตนเองนั้นมีความสำคัญและจำเป็นมาก เพราะถ้าผู้ใดก็ตามสามารถบังคับจิตใจตนเอง ให้ทำแต่สิ่งที่ถูกตองแล้ว ผู้นั้นก็จะเป็นสมาชิกที่ดีคนหนึ่งของชุมชน และหากทุกคนในชุมชนต่างมีวินัยในตนเองแล้ว ก็จะก่อให้เกิดวินัยของหมู่คณะขึ้นตามมา การปลูกฝังวินัยจึงควร เน้นให้เกิดวินัยของตนเองขึ้นก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นไม้อ่อนที่ตัดง่าย และจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานเป็นของขวัญวันเด็กแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2523 ความว่า "เด็กต้องเรียนความรู้ อบรมความดี ฝึกหัดวินัยให้มีพร้อมตั้งแต่เยาว์วัย จึงจะมีความสุข ความเจริญได้ทั้งวันนี้และวันข้างหน้า" หรือคำขวัญของนายกรัฐมนตรีในวันเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2523 ว่า "วินัย อดทน ชยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย"

ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ให้ความสำคัญ ของ "วินัย" โดยตั้งความมุ่งหมายของการศึกษาในข้อแรก คือ "ให้มีความเคารพ ในสิทธิและหน้าที่ของตนและของผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีความเคารพ และปฏิบัติตามกฎหมาย ศาสนา และหลักธรรม" และในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดคุณสมบัติของเด็กนักเรียนที่ต้องการ เน้น คือ "ให้มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้เป็นผลสำเร็จ" สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีเดียวกัน ก็ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ คือ "เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎหมาย และกติกาของสังคม รับผิดชอบตนเอง ครอบครัวยุ และสังคม"

ตลอดทั้ง เสริมสร้างความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคม"

เด็กนักเรียนซึ่งมาจากหลายครอบครัว และได้รับการอบรมสั่งสอน จากบิดามารดา ผู้ปกครองทางบ้านมากมายต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับฐานะทาง เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ และลักษณะจารีตประเพณีที่บิดามารดาได้รับการอบรมสั่งสอนสืบต่อมา จากปู่ ย่า ตา ยาย บุคลิกภาพ อุปนิสัย ความประพฤติ และความรู้สึกนึกคิดของเด็กที่ได้รับจากทางบ้านจึงแตกต่างกัน พฤติกรรมของเด็กที่มีต่อเพื่อนนักเรียนร่วมสถาบัน ย่อมแสดงออกมาในรูปแตกต่างกันไป บางคนพูดจาสุภาพเรียบร้อย มีความเคารพ นบนอบต่อผู้ใหญ่ ครูอาจารย์ เด็กบางคนเกเร ชอบชกตอยเพื่อน พูดจาก้าวร้าว เหล่านี้เป็นต้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีระเบียบข้อบังคับ หรือ "วินัย" ให้เด็กนักเรียนทุกคนประพฤติปฏิบัติตาม โดยการปลูกฝังดังกล่าวจะต้องออกมาในรูปของการฝึกฝนให้มีการปฏิบัติอย่างแท้จริง ไม่ใช่เพียงแต่เรียนรู้จากทฤษฎีเท่านั้น หากระเบียบวินัย เป็นเพียงทฤษฎีที่ขาดการปฏิบัติ ย่อมเป็นความล้มเหลวและผิดพลาด อย่างใหญ่หลวงของระบบการศึกษาของชาติ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จึงต้องมีระเบียบวินัย เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน และกวัดขั้นความมีระเบียบวินัยของ นักเรียนอย่างใกล้ชิด เช่น ดูแลให้นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบ มีความประพฤติดี มีค่านิยมทางสังคมที่ถูกต้อง รักษาวัฒนธรรมไทย รักษาความสะอาดของห้องเรียน ห้องสุขา รักษาสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งเศษกระดาษหรือเศษขยะมูลฝอยลงในถังขยะให้เรียบร้อย เขาแถวอย่างเป็นระเบียบทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เมื่อรอสัณรถกลับบ้าน และฝึกฝนระเบียบวินัยอื่น ๆ ที่จำเป็น ถ้าทำได้ดังนี้ โรงเรียนจะเป็นแม่พิมพ์ที่หล่อหลอมพลเมืองของชาติให้มีระเบียบวินัยโดยทั่วกันได้

สนั่น สุมิตร (2501) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกวินัยแก่เด็กนักเรียน ดังนี้ "เด็กเป็นผู้ที่อยู่ในภาวะที่จะเติบโต จึงอยู่ในภาวะเหมือนชีวิตทั้งหลาย เช่น พืช และสัตว์ ถ้าเราปลูกพืช เราจะทำอย่างไรนอกจากเพาะแล้วเอามาปลูก และให้น้ำใหญ่ ซึ่งเป็นอาหารแล้ว บางทีเราก็กเอาไม้ปักไว้ข้าง ๆ แล้วผูกลำต้น

ขนาดย่อม ๆ นั้นไว้กับไม้ เพื่อให้ยืคเหนียว ไม้ให้เอนโยจากแนวตั้ง เพราะภัยจากทางอื่น เช่น ลม นาน ๆ ก็ขยาย เชือกออกเสีย เพื่อให้มีทางเคียบโตประการหนึ่ง และเพื่อความยืคตัวเองโคคหรือยั้ง ถ้ายังกัญกคอ จนภายหลังเมื่อต้นไม้วางรากฐานหรือรากยืคกับพื้นดินแล้วก็สามารถตั้งลำต้นตรงถูกต้องตามแนวที่พืชควรจะต้องตั้งตัว พืชที่โคคแต่น้ำกับปุ๋ย เป็นอาหาร แต่ไม่ได้รับการดูแลให้ตรงตรง อาจจะขึ้นงอกงามแต่ลำต้นเอนเอียงไปตามกระแสลม

ถ้าพ่อแม่ไม่นำ อีกแห่งหนึ่ง คือ โรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้มาก ถ้าโรงเรียนไม่กวาดขันและปล่อยให้เด็กไปตามยถากรรมอีกแล้ว เด็กก็ไปกันใหญ่ ไปในทางที่จะเสียคน เด็กพร้อมเสมอที่จะอยู่ในระเบียบวินัย ขอแค่ให้ทางบ้าน ทางโรงเรียน ได้เอาใจใส่ที่เข้าใจกันว่า เด็กไม่ชอบวินัยนั้นไม่จริง ถ้ามีวินัย มีระเบียบที่ดี และมีความยุติธรรมแล้ว เด็กจะยินยอมอยู่ในกรอบเสมอ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปลูกฝังวินัยให้เป็นคุณสมบัติประจำตัวของเยาวชน ควบคู่กับการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นความมีวินัยที่ตัวนักเรียน ด้วยการฝึกฝนปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย เพื่อให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีระเบียบวินัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้กำหนดแผนการ เสริมสร้างวินัยแก่นักเรียน และได้เริ่มทดลองเป็นครั้งแรกในระดับประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 423 โรงเรียน โดยให้นักเรียนปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยใน 4 เรื่อง คือ

1. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย
2. การเดินแถวไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน
3. การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง
4. การปฏิบัติตามกฎจราจร

ทฤษฎีและหลักการ เกี่ยวกับวินัย

(Prethus, Robert : 1962) Max Waber นักทฤษฎีองค์การ กล่าวว่า "ในองค์การหรือสังคมใด ๆ ก็ตาม จะดำเนินงานไปค่ายดีนั้น จำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัย เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการปฏิบัติงาน และเพื่อให้องค์การหรือสังคมนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์"

(Kohlberg, Lawrence : 1964) Kohlberg แบ่งขั้นตอนการพัฒนาจริยธรรมได้ 3 ระดับ และในแต่ละระดับยังแบ่งออกเป็น 2 ชั้น รวมทั้งหมดเป็น 6 ชั้น โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นต่ำสุดจนถึงชั้นสูงสุดดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (preconventional level) พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้พบในช่วงอายุ 2 - 10 ปี เด็กวัยนี้จะพิจารณาสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับการถูกลงโทษหรือได้รับรางวัล เช่น ถ้าทำผิดจะถูกตี ฉะนั้น ไม่ทำผิด ถ้าทำดีจะได้รับรางวัล จึงทำ เด็กวัยนี้จึงเชื่อและทำตามผู้มีอำนาจในการลงโทษหรือให้รางวัล เช่น พ่อแม่ ครู พัฒนาการทางจริยธรรมระดับก่อนกฎเกณฑ์นี้ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ชั้นหลบหนีการถูกลงโทษ (punishment and obedience orientation) เด็กจะทำดีตามกฎเกณฑ์ของผู้มีอำนาจเหนือกว่า เพราะกลัวถูกลงโทษ เช่น กลัวถูกตี มีใจเพราะกลัวความผิด เด็กช่วงนี้อายุ 2 - 7 ปี

ชั้นที่ 2 ชั้นอยากได้รางวัล (instrumental relativist orientation) ในชั้นนี้เด็กจะทำดีตามกฎเกณฑ์ เพราะเห็นว่าจะทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ ชั้นพัฒนาการทางจริยธรรมชั้นนี้ ได้แก่ ลักษณะการแลกเปลี่ยน เช่น ถ้าฉันทำอย่างนี้ให้เธอ เธอต้องทำอย่างนั้นตอบแทน เด็กช่วงนี้อายุ 7 - 10 ปี

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (conventional level) พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้เด็กจะไม่ทำอะไรเพียงเพื่อหวังผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับ หรือเพราะกลัวถูกลงโทษ แต่เด็กจะรู้จักรักษากฎเกณฑ์ เพราะเห็นแก่กลุ่มหรือเพราะความรับผิดชอบต่อสังคม เด็กไม่ยอมทำผิดเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เด็กพร้อมที่จะทำความบุคคลที่ตนรัก ยึดตัวบุคคลหรือกลุ่มเป็นเกณฑ์ พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 3 ชั้นทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น หรือชั้นอยากเป็นเด็กดี เด็กน่ารัก (interpersonal concordance or "good-boy nice-girl" orientation) ในชั้นนี้ เด็กจะทำดีเพื่อให้บุคคลอื่นพอใจหรือเพราะต้องการการยอมรับจากกลุ่ม เด็กจึงปฏิบัติตามกฎของส่วนรวม (majority rules) ทำตามแบบฉบับของสังคม (stereotypical images) อย่างไม่โต้แย้ง หรือสงสัย ต้องการที่จะเป็น "เด็กดี" ของกลุ่ม เด็กช่วงนี้อายุ 10 - 13 ปี

ชั้นที่ 4 ชั้นทำตามหน้าที่ (law and order orientation) ในชั้นนี้กฎเกณฑ์บรรทัดฐานของสังคมเป็นสิ่งที่เด็กมีความค้ำยั้ง และคิดว่าคนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามค่านิยม และรักษากฎเกณฑ์ไว้เพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มสังคมที่เป็นสมาชิกอยู่ เด็กจะทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม เด็กช่วงนี้อายุ 13 - 16 ปี

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (post-conventional level) ระดับนี้บุคคลจะเข้าใจค่านิยม คุณค่าทางจริยธรรม หลักเกณฑ์ที่นำไปใช้ โดยพิจารณา กับสภาพการณ์ที่แตกต่างกันได้เหมาะสม และเที่ยงธรรม การพิจารณาถึงเรื่อง ความถูกต้อง ความดี ความชั่ว จะลึกซึ้งกว้างขวาง มีเหตุผล ไม่มีแค่หลักเกณฑ์ตายตัว ไม่ยึดถือตัวบุคคลหรือค่านิยมเฉพาะกลุ่มเหมือนระดับที่ 2 ในระดับสูงกว่ากฎเกณฑ์นี้ แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 2 ชั้น คือ

ขั้นที่ 5 ขั้นการมีเหตุผลและเคารพตนเอง (social contract legalistic orientation) ในขั้นนี้ ความถูกต้องนั้นเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาถึง ค่านิยมเฉพาะตัวบุคคล สิทธิเฉพาะตัวบุคคล สภาพการณ์และกฎเกณฑ์ที่มีเหตุผล ซึ่งคนส่วนใหญ่ยอมรับ เคารพในวิธีลงความเห็นแบบประชาธิปไตย ไม่ใช่ยึดถือกฎเกณฑ์ตายตัว เด็กช่วงนี้อายุ 15 ปี ขึ้นไป

พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้จะพบมากในวัยรุ่นหรือวัยรุ่นตอนปลาย บางคน บุคคลที่พัฒนาถึงขั้นนี้จะมีเหตุผล มีหลักหรือแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม แต่ไม่ใช่ตายตัว พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเชื่อว่ากฎเกณฑ์ยอมเปลี่ยนแปลงได้ ถ้ามีเหตุผลที่เหมาะสม คำว่า "หน้าที่" ของบุคคลในขั้นนี้ คือ การทำตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่น โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ขั้นที่ 6 ขั้นอุดมคติสากล (universal ethical-principle orientation) ในขั้นนี้ ความถูกต้องคือความสำนึกถึงคุณค่าของความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่บุคคลนั้นพิจารณาเลือกแล้ว โดยคำนึงถึงเหตุผลอย่างกว้างขวาง รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของผู้ที่เจริญแล้วมาพิจารณา คำนึงถึงผลประโยชน์ของมนุษยชาติ ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มตน ยึดถือและปฏิบัติตามความถูกต้องนั้นอย่างมั่นคงโดยไม่หวั่นไหวกับสิ่งใด ๆ บุคคลที่พัฒนาถึงขั้นนี้จะมีอุดมคติที่เป็นคุณธรรมประจำใจ มีความละเอียดต่อความชั่ว แม้มันไม่มีใครเห็นก็จะไม่ทำ เพราะเชื่อว่าแม้อดทนไม่ถูกผู้ใดลงโทษ แต่โทษคือความละเอียดใจ บุคคลในขั้นนี้แม้โอกาสเปิดให้กระทำผิดก็จะเลือกไม่ทำ คุณธรรมขั้นนี้อธิบายได้ยากเพราะเป็นลักษณะนามธรรม เช่น การยอมรับคุณค่าของมนุษย์ทุกคน การยอมรับว่าทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในความเป็นมนุษย์ แต่ละคนอาจแตกต่างกัน แต่ไม่ใช่ในแง่ของความเป็นมนุษย์ (human being) บุคคลในขั้นนี้จะไม่ถูกเหยียดหยามคนอื่นแม้เขาจะค้อยกว่าในค่านิดก็ค้ำ พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้จะพบในวัยรุ่นที่มีความเจริญทางสติปัญญา มีประสบการณ์และความรู้

อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของสังคมของตนเองและสังคมทั่วโลก
ซึ่งน้อยคนที่มีพัฒนาการถึงขั้นที่ 6 นี้

รองรัตน์ อิศรภักดี (2514) ได้ถอดความจากนิตยสาร Grade
Teacher เกี่ยวกับฝึกหัดอบรมเด็กให้มีวินัย ลงในวารสารจันทร์เกษม มีสาระที่
สำคัญโดยย่อ ดังนี้

ดร. เอมส์ แอล ไฮเมส จูเนียร์ แห่งวิทยาลัยมาร์แลนค์ กล่าวว่า
"การอบรมเด็กให้มีวินัยในการอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ นั้น เป็นเรื่องที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน
ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้อย่างแท้จริงในเรื่องธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก และ
ที่สำคัญไม่น้อยคือ ต้องใช้สามัญสำนึกในการปฏิบัติต่อเด็ก และครูจะต้องนึกถึงภาระ
อันหนักที่สุดในการที่จะอบรมเด็กให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย เหมาะสมกับฐานะสมาชิกคนหนึ่ง
ของสังคมประชาธิปไตยในอนาคต" ความสำคัญประการหนึ่งที่ครูควรระลึกไว้เสมอ
คือ ไม่ควรนำเอาเรื่องการอบรมเด็กให้อยู่ในวินัยไปปะปนควบคู่กับการทำโทษ
เพราะวินัยกับการลงโทษนี้ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน หรือเป็นสิ่งคู่กัน ถ้าจะให้เข้าใจง่าย
ควรเปรียบเทียบเหมือนกับสุขภาพอนามัยอันสมบูรณ์ การลงโทษก็เปรียบได้กับยา
รักษาโรค เมื่อมีสุขภาพอนามัยดี ยารักษาโรคก็ไม่จำเป็นต้องนำมาใช้ เช่นเดียวกับ
เมื่อเด็กอยู่ในระเบียบวินัยที่ดีก็ไม่ต้องมีการลงโทษ ในกรณีที่เด็กไม่อยู่ในระเบียบวินัย
ครูควรหาสาเหตุแห่งความบกพร่องนั้น ๆ ก่อน แล้วจึงพิจารณาหาวิธีลงโทษให้
เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน โดยตระหนักอยู่เสมอว่า ยาขนานหนึ่งมิใช่จะรักษาคนไข้
ได้ทุกโรค บางครั้งก็ไม่ควรทำโทษเด็ก แต่อาจแก้ไขความผิดทางวินัยนั้นได้ด้วยการ
แสดงความเห็นอกเห็นใจ ความรัก ความเอ็นดูต่อเด็ก แสดงความนิยมชมชื่นเมื่อ
เด็กทำดีวินัย แม้ว่าเด็กจะเคยทำผิดมาแล้วหลาย ๆ ครั้ง การกระทำเช่นนี้เป็น
การบำบัดการผิดวินัยได้ดีกว่าการลงโทษเสียอีก

ดร. ซิบิล เค ริชาร์ดสัน ให้ทัศนะว่า "โรงเรียนควรอบรมเด็กให้มีความ
และสำนึกได้ช่วยตนเองในระเบียบวินัยที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น และปฏิบัติไปตามหลักเกณฑ์นั้น

จนเกิดความเคยชิน มีจำเป็นต้องให้ผู้อื่นคอยชี้แจงตักเตือนตลอดเวลา" การที่จะให้เกิดผลเช่นนี้มีข้อที่ครูพึงปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียน โดยให้เด็กได้มีโอกาสทำงานตามความสนใจของเด็ก และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามที่เด็กต้องการ หรือตามที่ครูกำหนดให้
2. ครูควรกำหนดเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเรียนให้สมดุลกัน คือ ให้เด็กได้มีโอกาสเคลื่อนไหวทางร่างกายสลับกันกับเวลาที่ให้เด็กต้องนั่งอยู่กับโต๊ะตลอดเวลา
3. ครูควรจะได้มีโอกาสทราบถึงประสบการณ์ที่เด็กได้เคยมีมาก่อนแล้ว ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน
4. ครูควรพยายามทำตามให้สนิทสนมคุ้นเคยกับเด็กอย่างใกล้ชิด
5. วินัยควร เป็นสิ่งที่เด็ก เข้าใจและทราบทั่วถึงตลอดคือทุกข้อ ครูอาจจะให้นักเรียนคิดกำหนดระเบียบวินัยแต่ละข้อขึ้นเอง โดยครูเน้นให้นักเรียนรู้ถึงความจำเป็นของการมีระเบียบวินัย และความยุ่งยากที่เกิดจากการที่มีผู้ทำผิดระเบียบวินัย ทั้งให้เด็กหาทางป้องกันด้วยการตกลงกันสร้างข้อบังคับระเบียบวินัยขึ้นใช้กันเอง ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีคลี่คลายไปตามธรรมชาติ และตามธรรมชาติที่อาจเข้าใจซาบซึ้งในระเบียบวินัยได้อย่างแท้จริง
6. ครูควรศึกษาเด็กที่ทำผิดวินัยเสมอ ๆ และเด็กที่ไม่อาจฝึกตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยได้ โดยครูควรทราบถึงพัฒนาการทางร่างกายของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อนร่วมชั้น หรือระหว่างเด็กกับครู หรือผู้ใหญ่ ก็มีส่วนรวมในการรักษาระเบียบวินัย สำหรับเด็กที่เป็นปัญหายุ่งยากในเรื่องระเบียบวินัยนี้ ครูควรจะไปติดต่อพบปะกับผู้ปกครอง เพื่อไต่ถามและปรึกษาหารือร่วมมือกันแก้ปัญหา ทั้งทางโรงเรียนและที่บ้าน เพื่อให้สนับสนุนสอดคล้องกันอย่างใกล้ชิด

คร. เฟรด เอกแกน กล่าวว่า "การอบรมเด็กให้คุ้นเคยต่อการปฏิบัติตามระเบียบวินัยจนติดเป็นนิสัย และทำไปโดยสมัครใจ เป็นมาตรฐานอันหนึ่งสำหรับพลเมืองดีของชาติ"

คร. แคทเชอริน เบอล สเตลส์ ให้ทัศนะเกี่ยวกับอบรมเด็กให้รักษาระเบียบวินัย เกี่ยวเนื่องกับหลักทางจิตวิทยาดังต่อไปนี้ "ในเมื่อเราต้องการจะอบรมเด็กให้มีความสมัครใจในการที่จะประพฤติตามระเบียบวินัย เราต้องสอนให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง คิดและเชื่อว่าตนนั้นทำอะไรได้สำเร็จ ต่อจากนั้นจึงสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบตามควรแห่งวัยของเด็ก เมื่อผ่านขั้นนี้ไปแล้วเด็กจะมีความรู้สึกเป็นอิสระในการทำอะไรโดยลำพังตนเอง ไม่มีความหวาดเกรงว่าผิดพลาด เมื่อผ่านทั้งสามขั้นที่ต่อเนื่องกันมาแล้วนี้ จะเข้าสู่การรักษาระเบียบวินัยโดยสมัครใจอย่างง่ายและเคยชินจนติดเป็นนิสัย" แต่ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ค่อยเป็นค่อยไป จะหวังผลให้เกิดขึ้นที่ย่อมทำไม่ได้ ควรช่วยเหลือโดยส่งเสริมและระหัดระเหินอกเห็นใจของครูและทางบ้านย่อมมีส่วนเป็นอย่างมาก ในการฝึกเด็กให้มีระเบียบวินัย

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียน ไม่มีข้อใดสำคัญเท่ากับการอบรมให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน ซึ่งในที่สุดเด็กจะคุ้นต่อการรักษาระเบียบวินัยของชุมชน คือ กฎหมาย นั้นเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520) พบว่า ปริมาณการศึกษาที่เด็กได้รับหรือประสบการณ์อันยาวนานในโรงเรียน จะมีส่วนช่วยให้ผู้ที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับต่ำ สามารถก้าวทันเพื่อน ๆ ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันได้เมื่อมีอายุสูงขึ้น แสดงว่าปริมาณการศึกษาและช่วงเวลาที่ได้รับอบรมสั่งสอนในโรงเรียนนั้นจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาจริยธรรมของเด็กได้

เพียงพรรณ สุขจันทร์ (2524) ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามแบบ Projective Technique จำนวน 35 สถานการณ์ เพื่อสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรม 6 คุณลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความอดุสาหะ และความยุติธรรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 6 คุณลักษณะอยู่ในขั้นที่ 5 ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก และพบว่า เพศและสภาพแวดล้อมทางสังคมมีส่วนทำให้จริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกัน

อาลัย จันทพานิชย์ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดบุรีรัมย์" พบว่านักเรียนหญิง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และความยุติธรรม สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ จีรวรรณ วิรัชกุล (2524) ซึ่งได้ศึกษาโดยวิธีเดียวกัน แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดชลบุรี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตรา วรรณะ (2524) ซึ่งศึกษาวิธีเดียวกัน แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความอดุสาหะ และความยุติธรรม สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรุณา ชัยนิกิจ (2517) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัย แหงคน ความเชื่ออำนาจภายในภายนอกคน และคุณธรรมแห่งพลเมืองคือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 300 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชาย-หญิง มีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนหญิงมีวินัยแหงคนสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรรยา สุวรรณทัต และ กวางเคื่อน พันธมนาวิน (2521) ได้ให้ความหมายของวินัยทางสังคม คือ การมีความสามารถบังคับตนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมยอมรับปทัสถานของสังคม และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมโดยไมต้องมีผู้ควบคุมหรือลงโทษ ประเทศที่มีพลเมืองซึ่งมีวินัยทางสังคมสูง จะเป็นประเทศที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย แหล่งใดที่มีคนอยู่หนาแน่น ลักษณะความมีวินัยทางสังคมของคนในพื้นที่นั้น ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในอันที่จะทำให้ชุมชนนั้นมีระเบียบวินัย สะอาด และปลอดภัย และยังช่วยค้ำชูสภาพจิตใจของคนในชุมชนนั้นอีกด้วย

กนก โคสุรัตน์ และคณะ พบว่า ระดับความมีวินัยของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเฉพาะความมีวินัยด้านการเคารพกฎจราจรสูงสุด รองลงมาคือ การเข้าแถวเพื่อรอรับบริการ การรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพธงชาติ การรักษาความสะอาด และด้านการตรงต่อเวลามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และพบว่า เพศชายมีระดับความมีวินัยสูงกว่าเพศหญิงในวินัยเกือบทุกด้าน สำหรับประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้สูงขึ้น มีแนวโน้มที่จะมีวินัยสูงขึ้นด้วย และผู้มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 5 ปี มีแนวโน้มที่จะมีวินัยสูงกว่าผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาลนานกว่า 5 ปี

นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (2516) "การปลูกฝังให้บุคคลมีวินัยทางสังคม จึงต้องพัฒนาพฤติกรรมชอบเร้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมคนคอของวินัยทางสังคม ซึ่งทำได้โดยการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กมีวินัยแห่งตน มีความรับผิดชอบต่อสังคม"

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบให้ความรักและแบบควบคุม ความเอื้อเฟื้อ และวินัยทางสังคม โดยสอบถามวัยรุ่นถึงวิธีปฏิบัติของบิดามารดาของตน ผู้วิจัยแบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็นสองมิติ คือ แบบรักมากและน้อย กับแบบควบคุมมากและน้อย ผลการวิจัยพบว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองมิตินั้นสัมพันธ์กับการพัฒนาลักษณะวินัยทางสังคมอย่างเชื่อมั่นได้

คือ วัยรุ่นที่รายงานว่า ตนถูกเลี้ยงดูแบบรักมาก มีวินัยทางสังคมสูงกว่าวัยรุ่นที่
รายงานว่าตนถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อย วัยรุ่นที่คิดว่าตนถูกบิดามารดาควบคุมน้อย มีวินัย
ทางสังคมสูงกว่าวัยรุ่นที่เชื่อว่าตนถูกควบคุมมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การติดตามและประเมินผลการปลูกฝังวินัยในโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการ ศึกษาทัศนคติ และประเมินผลการปลูกฝังวินัยในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลของการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงทัศนคติของครู และ ผู้ปกครองที่มีต่อโครงการการปลูกฝังวินัยในโรงเรียน ตลอดจนจะทำให้ทราบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ได้นำเอา โครงการปลูกฝังวินัยไปใช้ได้มากน้อยเพียงไร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไขโครงการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน (ดูภาคผนวก ก.)

1.1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

1.1.2 แบบสอบถามเพื่อประเมินผลการปฏิบัติตนของนักเรียน ที่เกี่ยวกับโครงการ เสริมสร้างวินัย

1.2 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์และผู้ปกครองนักเรียน

(ดูภาคผนวก ข.)

1.2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

1.2.2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและทัศนคติ ที่มีต่อความมีระเบียบวินัยของนักเรียน

ลักษณะของแบบสอบถามทั้ง 2 แบบ จะเป็นการตรวจคำตอบ (Check list) คำถามแบบปลายเปิด (Open ended) และแบบอัตราส่วน ประเมินค่า (Rating scale)

การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา รายงานการวิจัย วรรณคดี ที่เกี่ยวข้อง และเอกสารต่าง ๆ ทางวิชาการ
2. รวบรวมความรู้และแนวความคิดทั้งหลายมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมถึงทัศนคติ และการปฏิบัติตามของนักเรียน เกี่ยวกับโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศทั้ง 4 ด้าน คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย การเดินแถวไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง และการปฏิบัติตามกฎจราจร
3. นำแบบสอบถามไปให้ครูทรงคุณวุฒิตรวจ เพื่อหาค่าความแม่นยำ (Validity) โดยใช้กระบวนการเดลฟาย (Delphi Technique)
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ซึ่งได้ค่าความเชื่อถือได้ 0.92
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Field Study) กับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่นอกเหนือจากที่ให้ตอบแบบสอบถามจริง
6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

นักเรียน ผู้ปกครอง และอาจารย์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,251 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนจำนวน 674 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 291 คน และอาจารย์ จำนวน 286 คน ซึ่งตัวอย่างของประชากรทั้ง 3 กลุ่มนี้ มาจากเขตต่าง ๆ จำนวน 8 เขตของกรุงเทพมหานคร คือ เขตบางรัก เขตบางเขน เขตบางขุนเทียน เขตคูสิด เขตพญาไท เขตป้อมปราบ เขตพระโขนง และเขตยานนาวา ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรโดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มและรวบรวมเก็บแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้คือ

4.1 นำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปสำหรับนักเรียน อาจารย์ และผู้ปกครอง มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

4.2 นำแบบสอบถามเพื่อประเมินผลการปฏิบัติตนของนักเรียนที่เกี่ยวข้องโครงการเสริมสร้างวินัย ซึ่งเป็นแบบอัตราส่วนประเมินค่า มาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ คิดเป็นร้อยละ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจัดลำดับค่าเฉลี่ย (Mean ranking)

4.3 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของอาจารย์และผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบอัตราส่วนประเมินค่า มาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ คิดเป็นร้อยละ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

โดยกำหนดความหมายของคะแนนแต่ละอันดับ ในข้อ 4.2 และ

4.3 ดังนั้น

ปฏิบัติมากและเห็นควยมาก	เทียบคะแนน	4
ปฏิบัติปานกลางและเห็นควย	เทียบคะแนน	3
ปฏิบัติน้อยและเฉย ๆ	เทียบคะแนน	2
ไม่ได้ปฏิบัติเลยและไม่เห็นควย	เทียบคะแนน	1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาเทียบอันดับโดยถือเกณฑ์ ดังนี้คือ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่า ปฏิบัติมากและเห็นควยมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 ถือว่า ปฏิบัติปานกลางและเห็นควย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 ถือว่า ปฏิบัติน้อยและเฉย ๆ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 ลงมา ถือว่า ไม่ได้ปฏิบัติเลยและไม่เห็นควย

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเสนอในรูปตารางและความเรียง

4.4 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ ระหว่างผู้ปกครองและอาจารย์ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนที่ทำการวิจัยโดยทดสอบค่า "ที" (t-test) เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิจัย *

$$1. \text{ ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนค่าตอบทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} = มัชฌิมเลขคณิต

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด

N = จำนวนประชากร

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

X = คะแนนดิบ

f = จำนวนผู้ตอบในแต่ละช่อง

$\sum fX$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

$\sum fX^2$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลังสองกับความถี่

* สุพิตร สมานีโต และ อี เวย์น คอร์ทนี. เทคนิคการวิจัย. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
โอเรกอน สเตท. ประเทศสหรัฐอเมริกา. พ.ศ. 2526.

4. ทดสอบความมีนัยสำคัญ โดยการใช้ค่า "t"

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N - 1)}}$$

- D = ผลต่างระหว่างคะแนนที่สัมพันธ์กันแต่ละคู่
 D² = ผลต่างกำลังสองระหว่างคะแนนที่สัมพันธ์กันแต่ละคู่
 $\sum D$ = ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนที่สัมพันธ์กันแต่ละคู่
 N = จำนวนตัวอย่าง

5. การวัดความเที่ยงแบบทดสอบโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient - r_{xy})
 (สุพิตร สมานิติโต และ อี เวย์น คอร์ทนี : หน้า 265)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ประกอบการ และกลุ่มอาจารย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร และได้เก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนมาด้วยตนเอง ได้ข้อมูลกลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 1,251 ชุด นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ทางสถิติ และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล มาเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับเพศของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	327	48.52
ชาย	347	51.48
รวม	674	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามจะมีทั้งสิ้น 674 คน โดยแบ่งเป็นเพศหญิง 327 คน คิดเป็นร้อยละ 48.52 และเพศชาย 347 คน คิดเป็นร้อยละ 51.48

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับระดับอายุของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

ระดับอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4 - 6	0	0
7 - 9	52	7.72
10 - 12	531	78.78
13 - 15	65	9.64
16 - 18	26	3.86
รวม	674	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่มีระดับอายุระหว่าง 10 - 12 ปี ซึ่งมีจำนวน 531 คน คิดเป็นร้อยละ 78.78 อายุระหว่าง 13 - 15 ปี มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 9.64 อายุระหว่าง 7 - 9 ปี มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 7.72 สำหรับนักเรียนที่มีระดับอายุ 16 - 18 ปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 3.86 ส่วนนักเรียนที่มีระดับอายุ 4 - 6 ปี นั้น จะไม่ได้ตอบแบบสอบถามเลย

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของเขตที่ตั้งของโรงเรียน ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บางรัก	30	4.45
บางเขน	155	23.00
บางขุนเทียน	58	8.61
คูสิต	24	3.56
พญาไท	110	16.32
ป้อมปราบ	29	4.30
พระโขนง	190	28.19
ยานนาวา	78	11.57
รวม	674	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่อยู่ในเขตพระโขนง เป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ มีจำนวนถึง 190 คน คิดเป็นร้อยละ 28.19 เขตบางเขน เป็นเขตที่ 2 ที่นักเรียนตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ มีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 เขตที่มีนักเรียนตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ เขตป้อมปราบ และเขตคูสิต คือ มีจำนวน 29 คน และ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 และ 3.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของชั้นเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่

ระดับชั้นเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ป.3	10	1.49
ป.4	97	14.39
ป.5	175	25.97
ป.6	318	47.18
ม.1	34	5.04
ม.2	13	1.93
ม.3	13	1.93
ม.4	14	2.07
รวม	674	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจำนวนถึง 318 คน คิดเป็นร้อยละ 47.18 อันดับสอง จะเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 25.97 สำหรับนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำนวนน้อยที่สุด จะเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, ปีที่ 3 และ ประถมปีที่ 3 คือ มีจำนวน 13 คน และ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 1.93 และ 1.49 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน

ข้อ ที่	รายการ	ปฏิบัติ มาก (คน)		ปฏิบัติ ปานกลาง ร้อยละ (คน)		ปฏิบัติ น้อย ร้อยละ (คน)		ไม่ ปฏิบัติ ร้อยละ (คน)			
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ		
1	ใช้เครื่องแบบนักเรียนถูกต้อง	360	54.25	289	42.88	24	2.72	1	.15	674	100
2	รักษาความสะอาดของ เครื่องแบบนักเรียน	250	37.09	366	54.30	54	8.01	4	.59	674	100
3	นักเรียนแต่งกายเรียบร้อย	285	42.54	337	50.30	45	6.72	3	.44	670	100
4	สุขนิสัยในการรักษาความ สะอาดของเครื่องแต่งกาย และร่างกาย	211	31.36	375	55.72	82	12.18	5	.74	673	100
5	การเก็บแหวะขยะชั้นเรียน และเปลี่ยนห้องเรียน	124	18.56	389	58.23	142	21.26	13	1.95	668	100
6	การเข้าแถวเพื่อรับบริการ ก่อนหลัง	231	34.27	320	47.48	113	16.77	10	1.48	674	100

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	ปฏิบัติ		ปฏิบัติ		ปฏิบัติ		ไม่ได้			
		มาก (คน)	ร้อยละ (คน)	ปานกลาง (คน)	ร้อยละ (คน)	น้อย (คน)	ร้อยละ (คน)	ปฏิบัติ ร้อยละ	รวม ร้อยละ		
7	การจัดแถวและเดินแถวใน สถานศึกษาขณะกักตัว	183	27.69	366	55.37	98	14.82	14	2.12	661	100
8	การเดินแถวภายนอกสถาน ศึกษาขณะกักตัว	126	19.21	351	53.51	159	24.24	20	3.04	656	100
9	การเดินแถวขามถนนตาม กฎจราจร และสัญญาณแดง หน้าสถานศึกษา	364	53.41	221	32.94	76	13.16	10	1.49	671	100
10	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของนักเรียน ขณะรอ ผู้ปกครองมารับ (กรณีพักเรียน กักตัวร่วมกับผู้ปกครอง)	137	25.85	273	51.51	91	17.17	29	5.47	530	100

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	ปฏิบัติ มาก (คน)	ปฏิบัติ ร้อยละ ปานกลาง (คน)	ปฏิบัติ น้อย (คน)	ไม่ได้ ปฏิบัติ ร้อยละ รวม (คน)						
11	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในการเข้าแถวรอรถโดยสาร (กรณีทัศนศึกษา) กลับบ้าน	128	22.38	291	50.87	121	21.16	32	5.59	572	100
12	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในการขึ้นรถโดยสาร (กรณีทัศนศึกษา) กลับบ้าน	121	21.60	297	53.04	112	20.00	30	5.36	560	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนในหัวข้อของการใช้เครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ และก้าวร้าวตามถนนตามกฎจราจร และสัญญาณธงหน้าสถานศึกษา ซึ่งนักเรียนได้ปฏิบัติกันมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 54.25 และ 53.41 ตามลำดับ สำหรับหัวข้อที่นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติกันเลย โดยมีจำนวนเป็นร้อยละ 5.36 และ 5.59 คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้นรถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน) และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแถวรอรถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
1	ใช้เครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ	3.49	.59
2	รักษาความสะอาดของเครื่องแบบนักเรียน	3.27	.64
3	นักเรียนแต่งกายเรียบร้อย	3.34	.64
4	สุขนิสัยในการรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกายและร่างกาย	3.17	.67
5	การเดินแถวขณะเข้าชั้นเรียนและเปลี่ยนห้องเรียน	2.93	.70
6	การเข้าแถวเพื่อรับบริการก่อนหลัง	3.14	.75
7	การจัดแถวและเดินแถวในสถานศึกษาขณะกลับบ้าน	3.08	.72
8	การเดินแถวภายนอกสถานศึกษาขณะกลับบ้าน	2.88	.75
9	การเดินแถวข้ามถนนตามกฎจราจรและสัญญาณธงหน้าสถานศึกษา	3.39	.76

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
10	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน ขณะรอผู้ปกครองมารับ (กรณีที่นักเรียน กลับบ้านกับผู้ปกครอง)	2.97	.81
11	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแถว รอรถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสาร กลับบ้าน)	2.90	.80
12	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้น รถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสาร กลับบ้าน)	2.91	.80

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของ
นักเรียน โดยเฉลี่ยแล้ว นักเรียนจะปฏิบัติตนระดับปานกลางในทุกหัวข้อ (\bar{X} อยู่ใน
ระหว่าง 2.51 - 3.50)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและการจัดลำดับค่าเฉลี่ย (Mean Ranking) ของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน

ลำดับ ที่	รายการ	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ไม่ได้	ลำดับ ค่าเฉลี่ย
		(คน)	(คน)	(คน)	โดย (\bar{x})	(คน)
1	ใช้เครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ	360	289	24	1	3.49
2	การเดินแถวขบวนตามกฎจราจรและสัญญาณตรงหน้าสถานศึกษา	364	221	76	10	3.39
3	นักเรียนแต่งกายเรียบร้อย	285	337	45	3	3.34
4	รักษาความสะอาดของเครื่องแบบนักเรียน	250	366	54	4	3.27
5	สุขนิสัยในการรักษาความสะอาดของเครื่องแต่งกายและร่างกาย	211	375	82	5	3.17
6	การเข้าแถวเพื่อรับบริการก่อนหลัง	231	320	113	10	3.14
7	การจัดแถวและเดินแถวในสถานศึกษาขณะกลับบ้าน	183	366	98	14	3.08
8	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียนขณะรอผู้ปกครองมารับ (กรณีนักเรียนกลับบ้านกับผู้ปกครอง)	137	273	91	29	2.97
9	การเดินแถวขณะเข้าชั้นเรียนและเปลี่ยนห้องเรียน	124	389	142	13	2.93

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ได้	ลำดับ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	เลย	ค่าเฉลี่ย
		(คน)	(คน)	(คน)	เลย	(\bar{X})
10	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการชั้นรถโดยสาร (กรณีทัศนศึกษาชั้นรถโดยสารกลับบ้าน)	121	297	112	30	2.91
11	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเช่าแถวรถโดยสาร (กรณีทัศนศึกษาชั้นรถโดยสารกลับบ้าน)	128	291	121	32	2.90
12	การเดินแถวภายนอกสถานศึกษาขณะกลับบ้าน	126	351	159	20	2.88

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ในการจัดลำดับค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติคนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนนั้น นักเรียนจะใช้เครื่องแบบที่ถูกตองตามระเบียบมากเป็นอันดับหนึ่ง เดินแถวขามถนนตามกฎจราจร และสัญญาณธงหน้าสถานศึกษา เป็นอันดับสอง แต่งกายเรียบร้อยเป็นอันดับสาม สำหรับการปฏิบัติคนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ซึ่งมีการปฏิบัติกันน้อยที่สุด สามอันดับเรียงกันดังต่อไปนี้คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้นรถโดยสาร (กรณีที่นั่งเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน) ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแถวรอรถโดยสาร (กรณีที่นั่งเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน) และการเดินแถวภายนอกสถานศึกษาขณะกลับบ้าน ซึ่งมีการปฏิบัติกันน้อยที่สุด

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับเพศของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	165	56.71
ชาย	126	43.29
รวม	291	100.00

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม จะมีทั้งสิ้น 291 คน โดยแบ่งเป็นเพศหญิง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 56.71 และเพศชาย จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 43.29

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับระดับอายุของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม

ระดับอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 - 25	8	2.75
26 - 30	32	10.99
31 - 35	53	18.21
36 - 40	79	27.15
41 - 45	58	19.93
46 - 50	33	11.34
51 - 55	19	6.54
56 - 60	9	3.09
รวม	291	100.00

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ปกครองที่มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.15 อายุระหว่าง 41 - 45 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19.93 และอายุระหว่าง 31 - 35 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 18.21 ผู้ปกครองที่มีจำนวนน้อยที่สุดในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ คือ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 จะมีอายุระหว่าง 20 - 25 ปี

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียน

รายการ	เห็นด้วย ร้อยละ		เห็นด้วย ร้อยละ เฉย ๆ ร้อยละ		ไม่เห็นด้วย ร้อยละ		รวม ร้อยละ
	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	
1 นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ	208	71.48	79	27.16	2	.68	291 100
2 นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาด และเรียบร้อย	205	72.18	78	27.46	1	.36	284 100
3 นักเรียนที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย และถูกระเบียบจะทำให้ดูสวยงามขึ้น	188	65.74	95	33.22	3	1.04	286 100
4 นักเรียนที่แต่งกายถูกระเบียบและเรียบร้อย ทำให้ดูมีวินัยขึ้น	172	59.52	109	37.72	5	1.72	289 100
5 การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน เป็นการฝึกให้วินัย ในตนเองมากขึ้น	154	53.10	110	37.93	14	4.83	290 100
6 การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน ช่วยทำให้นักเรียนได้รับความอดทนมากยิ่งขึ้น	158	54.86	103	35.76	14	4.86	288 100

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	เห็นด้วย มาก (คน)	เห็นด้วย (คน)	เฉย ๆ (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย เลย (คน)	รวม (คน)				
7 การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน ช่วยทำให้นักเรียน กลับถึงบ้านรวดเร็วขึ้น	117	40.48	104	35.99	37	12.80	31	10.73	289	100
8 การให้นักเรียนเข้าแถวชั้นรถโดยสาร ประจำทาง เป็นการกระทำที่ เอาเป็นแบบอย่าง	163	56.40	116	40.14	9	3.11	1	.35	289	100
9 ในการเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน ควรขอความร่วมมือ จากประชาชนด้วย	130	44.68	121	41.58	26	8.93	14	4.81	291	100
10 การให้นักเรียนเข้าแถวชั้นรถโดยสาร ประจำทาง เป็นการช่วยให้นักเรียน มีความปลอดภัยมากขึ้น	155	53.82	118	40.97	11	3.82	4	1.39	288	100

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	เห็นด้วย มาก (คน)	เห็นด้วย น้อย (คน)	เฉย ๆ (คน)	ไม่เห็นด้วย เลย (คน)	ไม่เห็นด้วย เลย (คน)	รวม (คน)				
11 การเข้าแถวชนรถโดยสาร ประจำทางของนักเรียน ชายไทย เกิดความรวดเร็ว	120	41.24	137	47.08	27	9.27	7	2.41	291	100
12 การจัดแถวให้นักเรียนชนรถโดยสาร ประจำทาง เป็นโครงการที่ควรจะทำต่อไป	154	53.10	117	40.34	15	5.18	4	1.38	290	100
13 บริเวณที่นักเรียนเขาแถวเพื่อขึ้น รถโดยสารประจำทางนั้น ไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัดและหนาแน่น จนเกินไป	91	31.60	121	42.01	38	13.9	38	13.19	288	100
14 การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการ ช่วยให้นักเรียนเคารพกฎของสังคม มากขึ้น	182	62.98	105	36.33	2	.69	0	0	289	100

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	เห็นด้วย รอยละ		เห็นด้วย รอยละ		ไม่เห็นด้วย รอยละ		ไม่เห็นด้วย รอยละ			
	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)		
15 การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียน ช่วยทำให้เกิดความปลอดภัย	184	65.71	95	33.93	1	.36	0	0	280	100
16 การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียน เป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร	145	50.00	124	42.76	17	5.86	4	1.38	290	100
17 สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ การจะมี ใจ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ กฎจราจรแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	175	60.55	109	37.72	5	1.73	0	0	289	100
18 ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจร แต่ยังขาดความรวมมอจาก ประชาชนโดยทั่วไป	130	44.98	134	46.37	20	6.92	5	1.73	289	100

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของผู้ปกครองที่มีทัศนคติต่อโครงการการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน จำนวนของผู้ปกครองที่เห็นด้วยมาก จะอยู่ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการแต่งกายของนักเรียน โดยเห็นว่า นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย และนักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ โดยคิดเป็นร้อยละ 72.18 และ 71.48 ตามลำดับ สำหรับหัวข้อที่มีผู้ปกครองจำนวนมากไม่เห็นด้วย ซึ่งจะคิดเป็นร้อยละ 10.73 และ 13.19 ก็คือ การเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยทำให้นักเรียนกลับถึงบ้านรวดเร็วขึ้น และ บริเวณที่นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้นรถโดยสารประจำทางนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัดและหนาแน่นจนเกินไป

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียน

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
1	นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ	3.69	.44
2	นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย	3.71	.48
3	นักเรียนที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อยและถูกระเบียบ จะทำให้ครูสบายมากขึ้น	3.64	.51
4	นักเรียนที่แต่งกายถูกระเบียบและเรียบร้อย ทำให้ครูมีวินัยขึ้น	3.55	.60
5	การเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นการฝึกให้มีวินัยในตนเองมากขึ้น	3.40	.76

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
		X̄	
6	การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนได้รับความปลอดภัย มากยิ่งขึ้น	3.40	.80
7	การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนกลับถึงบ้านรวดเร็วขึ้น	3.06	.97
8	การที่นักเรียนเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นการกระทำที่น่าเอาเป็นแบบอย่าง	3.52	.64
9	ในการเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ควรขอความร่วมมือจาก ประชาชนด้วย	3.26	.81
10	การที่นักเรียนเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นการช่วยให้นักเรียนมีความปลอดภัยมากขึ้น	3.54	.60
11	การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทางของนักเรียน ช่วยให้เกิดความรวดเร็ว	3.27	.73
12	การจัดแถวให้นักเรียนขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นโครงการที่ควรจะทำต่อไป	3.45	.66
13	บริเวณที่นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้นรถโดยสาร ประจำทางนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คน แออัดและหนาแน่นจนเกินไป	3.05	.43

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
		\bar{X}	
14	การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการช่วยทำให้นักเรียนเคารพกฎของสังคมมากขึ้น	3.62	.51
15	การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนช่วยทำให้เกิดความปลอดภัย	3.65	.50
16	การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนเป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร	3.41	.67
17	สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจราจรแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	3.58	.55
18	ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจร แต่ยังคงขาดความร่วมมือจากประชาชนโดยทั่วไป	3.34	.70

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ปกครองจะเห็นด้วยมากในหัวข้อต่อไปนี้ เช่น นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย นักเรียนที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อยและถูกระเบียบจะทำให้ดูสวยงามขึ้น การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนช่วยทำให้เกิดความปลอดภัย การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการช่วยทำให้นักเรียนเคารพกฎของสังคมมากขึ้น และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรจะมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจราจรแก่

นักเรียนอย่างทั่วถึง (\bar{X} อยู่ในระหว่าง 3.51 ขึ้นไป) หัวข้อที่ผู้ปกครองเห็นด้วย (\bar{X} อยู่ในระหว่าง 2.51 – 3.50) มีดังต่อไปนี้ เช่น การจัดหาเงินให้นักเรียนขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นโครงการที่ควรจะทำต่อไป การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนเป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นการฝึกให้มีวินัยในตนเองมากขึ้น และการเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับเพศ ของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	211	73.77
ชาย	75	26.23
รวม	286	100.00

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 286 คน โดยแบ่งเป็นเพศหญิง 211 คน คิดเป็นร้อยละ 73.77 และเพศชาย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 26.23

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับระดับอายุของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม

ระดับอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 - 25	22	7.69
26 - 30	34	11.88
31 - 35	96	33.57
36 - 40	50	17.49
41 - 45	46	16.08
46 - 50	25	8.75
51 - 55	8	2.79
56 - 60	5	1.75
รวม	286	100.00

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ที่มีระดับอายุระหว่าง 31 - 35 ปี โดยมีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.57 ระดับอายุระหว่าง 36 - 40 ปี มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 17.49 และระดับอายุระหว่าง 41 - 45 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 16.08 สำหรับอาจารย์ที่มีระดับอายุ 56 - 60 ปี จะเป็นกลุ่มอายุของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม

ประสบการณ์ในการสอน (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 5	38	13.28
6 - 10	104	36.38
11 - 15	66	23.07
16 - 20	29	10.14
21 - 25	25	8.75
26 - 30	24	8.39
รวม	286	100.00

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการสอนอยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี คือ มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 36.38 มีประสบการณ์ในการสอน 11 - 15 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 สำหรับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 26 - 30 ปี จะมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.39

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของ เขตที่ตั้งของโรงเรียนของอาจารย์
ที่ตอบแบบสอบถาม

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บางรัก	12	4.19
บางเขน	68	23.77
บางขุนเทียน	37	12.94
คูสิต	16	5.59
พญาไท	28	9.79
ป้อมปราบ	14	4.89
พระโขนง	104	36.37
ยานนาวา	7	2.46
รวม	286	100.00

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ที่อยู่ในเขตพระโขนง เป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 36.37 เขตบางเขน เป็นเขตที่อาจารย์ตอบแบบสอบถามมากเป็นอันดับสอง คือ มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 23.77 เขตยานนาวา เป็นเขตที่อาจารย์ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.46

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับทัศนคติของอาจารย์ที่ตอบโครงการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนทั่วประเทศ

ข้อ ที่	รายการ	เห็นด้วย มาก (คน)	เห็นด้วย น้อย (คน)	ร้อยละ เห็นด้วย มาก (คน)	ร้อยละ เห็นด้วย น้อย (คน)	ไม่ เห็นด้วย (คน)	ร้อยละ รวม ร้อยละ				
1	นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ	237	82.87	48	16.78	1	.35	0	0	286	100
2	นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาด และเรียบร้อย	227	79.37	59	20.63	0	0	0	0	286	100
3	นักเรียนที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย และถูกระเบียบ จะทำให้ดูสวยงามขึ้น	207	72.38	79	27.62	0	0	0	0	286	100
4	นักเรียนที่แต่งกายถูกระเบียบและ เรียบร้อย ทำให้ดูมีวินัยขึ้น	180	62.94	102	35.66	4	1.40	0	0	286	100
5	การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน เป็นก้ารมีวินัย ในตนเองมากขึ้น	161	56.29	96	33.57	23	8.04	6	2.10	286	100
6	การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน ช่วยทำให้นักเรียนได้รับ ความปลอบคอบมากยิ่งขึ้น	152	53.15	106	37.07	18	6.29	10	3.49	286	100

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	เห็นด้วย มาก (คน)	เห็นด้วย น้อย (คน)	เฉย ๆ (คน)	ไม่เห็นด้วย เลย (คน)	ไม่ เห็นด้วย (คน)	รวม (คน)				
7	การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน ช่วยทำให้เด็กเรียน ได้ถึงบ้านรวดเร็วขึ้น	99	34.62	130	45.45	33	11.54	24	8.39	286	100
8	การที่นักเรียนแถวชนรถโดยสาร ประจำทาง เป็นการกระทำที่น่า เอาเป็นแบบอย่าง	159	55.60	111	38.82	8	2.79	8	2.79	286	100
9	ในการเดินแถวไป-กลับ ระหว่าง บ้านกับโรงเรียน ควรขอความ ร่วมมือจากประชาชนด้วย	107	37.42	129	45.10	34	11.89	16	5.59	286	100
10	การที่นักเรียนแถวชนรถโดยสาร ประจำทาง เป็นการช่วยทำให้ นักเรียนมีความปลอดภัยมากขึ้น	152	53.15	121	42.30	7	2.45	6	2.10	286	100

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	เห็นด้วย มาก (คน)	เห็นด้วย น้อย (คน)	ไม่เห็นด้วย เลย (คน)	ไม่ เห็นด้วย (คน)	รวม ร้อยละ รวม ร้อยละ
11	การเข้าชั้นรถโดยสาร ประจำทาง ของนักเรียนชายที่ เกิดความรวดเร็ว	120	41.95	134	46.86	18 6.29 14 4.9 286 100
12	การจัดแถวให้นักเรียนชั้นรถโดยสาร ประจำทาง เป็นโครงการที่ควร จะทำต่อไป	134	46.85	130	45.45	12 4.20 10 3.51 286 100
13	บริเวณที่นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้น รถโดยสารประจำทางนั้น ไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัดและหนาแน่น จนเกินไป	94	32.87	125	43.71	30 10.49 37 12.93 286 100
14	การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการ ช่วยทำให้นักเรียนเคารพกฎของสังคม มากขึ้น	172	61.42	103	36.79	4 1.43 1 .36 280 100

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	เห็นด้วย มาก (คน)	เห็นด้วย น้อย (คน)	ไม่เห็นด้วย เลย (คน)	ไม่ เห็นด้วย (คน)	รวม ร้อยละ รวม
15	การปฏิบัติตามกฎจราจรของ นักเรียนช่วยให้เกิดความ ปลอดภัย	190	66.42	95	33.22	0 0 1 .36 286 100
16	การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียน เป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร	153	53.49	117	40.90	11 3.85 5 1.76 286 100
17	สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎจราจรแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	166	59.29	110	39.28	3 1.07 1 .36 280 100
18	ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจร แต่ยังขาดความร่วมมือจาก ประชาชนโดยทั่วไป	134	46.85	138	48.25	8 2.79 6 2.11 286 100

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของอาจารย์ที่มีทัศนคติต่อโครงการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน จำนวนของอาจารย์ที่เห็นด้วยมาก จะอยู่ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการแต่งกายของนักเรียน โดยเห็นว่า นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ และควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย โดยคิดเป็นร้อยละ 82.87 และ 79.37 ตามลำดับ สำหรับหัวข้อที่อาจารย์จำนวนมากไม่เห็นด้วย ซึ่งจะคิดเป็นร้อยละ 8.39 และ 12.93 ก็คือ การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยทำให้นักเรียนกลับถึงบ้านเร็วขึ้น และบริเวณที่นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้นรถโดยสารประจำทางนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัดและหนาแน่นจนเกินไป

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียน

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
1	นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ	3.82	.41
2	นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย	3.79	.42
3	นักเรียนที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย และถูกระเบียบ จะทำให้ครูสวยงามขึ้น	3.73	.38
4	นักเรียนที่แต่งกายถูกระเบียบและเรียบร้อย ทำให้ครูมีวินัยขึ้น	3.61	.52
5	การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นการฝึกให้มีวินัยในตนเองมากขึ้น	3.44	.73
6	การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยทำให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น	3.39	.77

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
		\bar{x}	S.D.
7	การเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนกลับถึงบ้านเร็วขึ้น	3.06	.89
8	การที่นักเรียนเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นการกระทำที่น่าเอาเป็นแบบอย่าง	3.47	.69
9	ในการเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรขอความร่วมมือจากประชาชนด้วย	3.14	.83
10	การที่นักเรียนเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นการช่วยให้นักเรียนมีความปลอดภัยมากขึ้น	3.46	.67
11	การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง ของนักเรียนช่วยให้เกิดความรวดเร็ว	3.25	.80
12	การจัดแถวให้นักเรียนขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นโครงการที่ควรจะทำต่อไป	3.35	.74
13	บริเวณที่นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้นรถโดยสาร ประจำทางนั้น ไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัด และหนาแน่นจนเกินไป	2.96	.98
14	การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการช่วยทำให้นักเรียน เคารพกฎของสังคมมากขึ้น	3.59	.55
15	การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียน ช่วยทำให้เกิดความปลอดภัย	3.65	.52

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.
16	การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียน เป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร	3.46	.67
17	สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจราจรแก่นักเรียน อย่างทั่วถึง	3.57	.56
18	ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจร แต่ยังขาดความร่วมมือจากประชาชนโดยทั่วไป	3.39	.67

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยเฉลี่ยแล้ว อาจารย์จะเห็นด้วยมาก (\bar{X} อยู่ในระหว่าง 3.51 ขึ้นไป) ในหัวข้อต่อไปนี้ เช่น นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย นักเรียนที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อยและถูกระเบียบจะทำให้ดูสวยงามขึ้น การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนช่วยทำให้เกิดความปลอดภัย และนักเรียนที่แต่งกายถูกระเบียบและเรียบร้อยทำให้ผู้มีวินัยขึ้น เป็นต้น สำหรับหัวข้อที่อาจารย์เห็นด้วย (\bar{X} อยู่ในระหว่าง 2.51 - 3.50) มีดังต่อไปนี้ เช่น การที่นักเรียนเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทางเป็นการกระทำที่น่าเอาเป็นแบบอย่าง การที่นักเรียนเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง

เป็นการช่วยทำให้นักเรียนมีความปลอดภัยมากขึ้น การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนเป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร และการเดินแถวไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นการฝึกให้มีวินัยในตนเองมากขึ้น เป็นต้น

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียน
ทั่วประเทศ ระหว่างผู้ปกครองและอาจารย์ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

	\bar{X}	t
ค่าเฉลี่ยรวมทัศนคติของผู้ปกครอง	3.46	-0.3*
ค่าเฉลี่ยรวมทัศนคติของอาจารย์	3.45	

$$* P < .05 \quad (.05 t_{285} = 1.96)$$

จากตารางที่ 18 จะเห็นว่า ค่าเฉลี่ยรวมทัศนคติของผู้ปกครองและของอาจารย์ที่มีต่อโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการศึกษาทัศนคติและประ เมีนผล การปลูกฝังวินัยในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามเพื่อประเมินผลการปฏิบัติตนของนักเรียน ที่เกี่ยวกับโครงการ เสริมสร้างวินัย แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองและอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามทั้ง 2 แบบ จะเป็นการตรวจคำตอบ (Check list) แบบปลายเปิด (Open ended) และอัตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งสิ้นจำนวน 1,251 คน โดยแบ่งออกเป็น นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 674 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 291 คน และอาจารย์ จำนวน 286 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างของประชากรได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จากเขตต่าง ๆ จำนวน 8 เขต ของกรุงเทพมหานคร คือ เขตบางรัก เขตบางเขน เขตบางขุนเทียน เขตคูสิด เขตพญาไท เขตป้อมปราบ เขตพระโขนง และเขตยานนาวา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการส่งและรวบรวมเก็บแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างข้อมูล จากกลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มอาจารย์ (D) คำนวณหาค่าเฉลี่ย

ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S_x) และเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างผู้ปกครองกับ
อาจารย์ ที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยทดสอบค่า "ที" (t-test)
ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลของการวิจัย เรื่อง การติดตามและประเมินผลการปลูกฝังวินัยใน
โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พอจะสรุปประเด็น
สำคัญ ๆ ได้ดังต่อไปนี้ คือ นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างนั้น
จะมีจำนวนเพศหญิงและเพศชาย อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 48.52 และ
51.48 ในกลุ่ม นักเรียนดังกล่าว จะมีอายุอยู่ระหว่าง 10 - 12 ปี มากที่สุด คือ
คิดเป็นร้อยละ 78.78 และเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีระดับอายุ 16 - 18 ปี จำนวนน้อย
ที่สุด คือ ร้อยละ 3.86 เขตพระโขนง จะเป็นเขตที่นักเรียนตอบแบบสอบถาม
มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 28.19 ในขณะที่เขตคูสิต จะมีนักเรียนตอบแบบสอบถาม
น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.56

ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนนั้น พบว่า นักเรียนได้ปฏิบัติตน
ตามโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ โดยมีรายละเอียดครอบคลุม 4 ด้าน
ด้วยกัน คือ

1. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย
2. การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน
3. การเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง
4. การปฏิบัติตามกฎจราจร

อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} อยู่ในระหว่าง 2.51 - 3.50) ในทุก ๆ
หัวข้อ สำหรับหัวข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 54.25 และ 53.41 ได้
ปฏิบัติกันมากที่สุด นั่นคือ การใช้เครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ และการ

เดินแถวข้ามถนนตามกฎจราจร และสัญญาณธงหน้าสถานศึกษา สำหรับหัวข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติกันเลย คิดเป็นร้อยละ 5.36 และ 5.59 คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้นรถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน) และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแถวรอรถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน) สำหรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนักเรียน มีดังต่อไปนี้ คือ

1. นักเรียนส่วนใหญ่ยังแต่งกายไม่เรียบร้อย และไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนที่กำหนดไว้
2. การเดินแถวกลับบ้านของนักเรียนควรให้มีลูกเสือ อาจารย์ หรือผู้นำแถวคอยควบคุมให้การเดินแถวเป็นไปอย่างมีระเบียบ และนักเรียนไม่ควรหยอกล้อกันเวลาเดินกลับบ้าน เพราะอาจเกิดอันตราย เช่น รถชนได้ ส่วนนักเรียนที่จะรอรถโดยสารควรรอในที่ที่จัดไว้ให้อย่างเป็นระเบียบ
3. นักเรียนควรขึ้นหรือลงรถประจำทางอย่างมีระเบียบ ไม่แย่งกัน ไม่เล่นกัน และไม่ทิ้งเศษกระดาษบนรถ ขณะลงรถนักเรียนควรกล่าวคำขอบคุณคนขับรถ และพนักงานเก็บเงิน และควรขอบคุณรถที่หยุดให้นักเรียนข้ามถนนตรงทางมาลายควาย
4. นักเรียนควรรักษากฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด เช่น ควรร้องเพลงชาติทุกคน และควรตั้งใจร้อง ไม่เล่นกัน และนักเรียนควรสวมหมวกอย่างมีสมาธิ การเข้าแถวรอซื้ออาหารควรเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบ ไม่แย่งกันซื้อ และเมื่อครูเดินผ่านควรทำความเคารพ

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ มีผู้ประกอบการที่เป็นเพศหญิง ตอบแบบสอบถามมากกว่าผู้ประกอบการที่เป็นเพศชาย โดยมีสัดส่วน ผู้หญิงต่อผู้ชาย คือ 56.71 : 43.29 และผู้ประกอบการเหล่านี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 36 - 40 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 27.15 อายุระหว่าง 20 - 25 ปี มีจำนวน

น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.75 สำหรับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศนั้น ผู้ปกครองจำนวนมาก เห็นด้วยมากกับการแต่งกายที่สะอาดและเรียบร้อยของนักเรียน และนักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ โดยคิดเป็นร้อยละ 72.18 และ 71.48 ตามลำดับ ส่วนหัวข้อที่ผู้ปกครองจำนวนมากไม่เห็นด้วย ก็คือ การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยทำให้นักเรียนกลับถึงบ้านรวดเร็วขึ้น และบริเวณที่นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้นรถโดยสารประจำทางนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัดและหนาแน่นจนเกินไป คิดเป็นร้อยละ 10.73 และ 13.19 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับโครงการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ปกครองเห็นด้วยมากในหัวข้อต่อไปนี้ เช่น

- นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ
- นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย
- นักเรียนที่แต่งกายสะอาดและเรียบร้อยและถูกระเบียบ จะทำให้ดูสวยงามขึ้น
- การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนช่วยทำให้เกิดความปลอดภัย
- การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการช่วยทำให้นักเรียนเคารพกฎของสังคมมากขึ้น
- สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรจะมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจราจรแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง (\bar{X} จะอยู่ระหว่าง 3.51 ขึ้นไป)
- หัวข้อที่ผู้ปกครองเห็นด้วย (\bar{X} จะอยู่ระหว่าง 2.51 - 3.50) มีดังนี้ เช่น
 - การจัดแถวให้นักเรียนขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นโครงการที่ควรจะทำต่อไป
 - การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนเป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร

- การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นการฝึกให้มีวินัยในตนเองมากขึ้น
- การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยยิ่งขึ้น

สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ปกครอง สรุปได้ดังนี้ คือ

1. ทางโรงเรียนควรจัดครูเวร ลูกเสือ ประจำที่ป้ายรถเมล์ เพื่อคอยส่งนักเรียนขึ้นรถ และดูแลเรื่องระเบียบวินัยและความปลอดภัย
2. โรงเรียนควรมีรถรับส่งนักเรียน เพื่อความปลอดภัยและความสะดวกรวดเร็ว
3. ควรมีที่พักผู้โดยสารเฉพาะนักเรียน พร้อมทั้งที่กันแดดกันฝนได้เพียงพอ เพื่อให้นักเรียนเขาแถวคอยรถได้อย่างมีระเบียบ โดยไม่ต้องเบียดเสียดกับประชาชนโดยทั่วไป
4. คนขับรถโดยสารและคนขับรถส่วนตัว ควรมีน้ำใจต่อนักเรียน ในการให้นักเรียนขึ้นรถและข้ามถนน เช่น หยุดรถให้นักเรียนข้ามถนนด้วยความเต็มใจ
5. สัญญาณไฟเขียว ไฟแดง บริเวณหน้าโรงเรียนควรมีระยะเวลาานพอที่นักเรียนจะเดินข้ามถนนได้ทัน
6. ผู้ปกครองควรตักเตือนเด็กในปกครอง เมื่อเห็นว่านักเรียนแต่งกายผิดระเบียบ หรือไม่เคารพกฎจราจร และผู้ปกครองควรทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
7. ประชาชน สถาบันเอกชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ควรร่วมมือกับโรงเรียน ในเรื่องระเบียบวินัยของนักเรียน

8. ควรจัดโครงการเสริมสร้างระเบียบวินัยในการขึ้นรถโดยสาร
อย่างจริงจัง และต่อเนื่องโดยทำพร้อมกันทั่วประเทศ

สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับอาจารย์ มีอาจารย์ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์
เพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยที่มีสัดส่วน อาจารย์หญิง : อาจารย์ชาย เป็น
73.77 : 26.33 อาจารย์เหล่านี้จะมีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี มีจำนวนมาก
ที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 33.57 อาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 56 - 60 ปี มีจำนวน
น้อยที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 1.75 ประสบการณ์ในการสอน อาจารย์จะมีอยู่ระหว่าง
6 - 10 ปี จำนวนถึงร้อยละ 36.38 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนร้อยละที่สูงที่สุด สำหรับ
ทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนทั่วประเทศนั้น
อาจารย์จำนวนมากเห็นด้วยมากกับการแต่งกายที่ถูกระเบียบ และการแต่งกายให้
สะอาดและเรียบร้อยของนักเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 82.87 และ 79.37
ตามลำดับ ส่วนหัวข้อที่อาจารย์จำนวนมากไม่เห็นด้วย ก็คือ การเดินแถวไป-กลับ
ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยทำให้นักเรียนกลับถึงบ้านรวดเร็วขึ้น และบริเวณที่
นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้นรถโดยสารประจำทางนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัด
และหนาแน่นจนเกินไป โดยคิดเป็นร้อยละ 8.39 และ 12.93 ตามลำดับ สำหรับ
ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับโครงการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนทั่วประเทศโดยเฉลี่ยแล้ว
พบว่า อาจารย์เห็นด้วยมากกับหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ เช่น นักเรียนควรแต่งกาย
ให้ถูกระเบียบ นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย นักเรียนที่แต่งกาย
สะอาดเรียบร้อยและถูกระเบียบ จะทำให้ดูสวยงามขึ้น การปฏิบัติตามกฎจราจร
ของนักเรียนช่วยทำให้เกิดความปลอดภัย และนักเรียนที่แต่งกายถูกระเบียบและ
เรียบร้อย ทำให้ดูมีวินัยขึ้น เป็นต้น (X² อยู่ระหว่าง 3.51 ขึ้นไป) สำหรับหัวข้อ
ที่อาจารย์เห็นด้วย (X² อยู่ระหว่าง 2.51 - 3.50) มีดังนี้ เช่น การที่นักเรียน
เข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นการกระทำที่น่าเอาเป็นแบบอย่าง การที่
นักเรียนเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นการช่วยทำให้นักเรียนมีความปลอดภัย

มากขึ้น การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียนเป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร และการเดินแถวไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นการฝึกให้มีวินัยในตนเองมากขึ้น เป็นคน

นอกจากนี้ อาจารย์ยังได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ ดังต่อไปนี้ คือ

1. สำหรับรถประจำทาง ควรหยุดจอดให้ตรงป้าย และออกรถเมื่อนักเรียนได้ขึ้นรถเรียบร้อยแล้ว
2. ควรมีรถสำหรับรับนักเรียนโดยเฉพาะเพิ่มขึ้นทุกสาย เพราะรถประจำทางธรรมดาแน่นมาก และควรมีป้ายจอดรถสำหรับนักเรียน เพื่อจะได้ไม่เบียดเสียดกับประชาชนทั่วไป
3. สำหรับทางโรงเรียนควรมีการฝึกระเบียบวินัยอย่างต่อเนื่อง และควรมีการจ้กระเบียบแถวให้ดี โดยมีนักเรียนชั้นโตคอยคุมอยู่ท้ายแถว ในแต่ละแถวไม่ควรเข้าแถวยาวเกินไป เพราะจะทำให้การจราจรติดขัด
4. พ่อแม่ ผู้ปกครอง อาจารย์ และทุก ๆ ฝ่าย ควรร่วมมือกันฝึกระเบียบวินัยให้กับนักเรียน และทางโรงเรียนควรมีการฝึกวินัยอย่างต่อเนื่อง จากชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ โทรทัศน์ และทางสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือกับประชาชนที่ขับรถส่วนตัว และรถประจำทาง ให้หยุดรถให้นักเรียนข้ามตรงทางม้าลาย เพื่อช่วยลดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และทางโรงเรียนควรกวาดล้างการข้ามถนนของนักเรียน ให้ข้ามตรงทางม้าลาย หรือสะพานลอยเท่านั้น
6. ควรมีการติดตามผลการเสริมสร้างระเบียบวินัยในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ในการ เปรียบ เทียบทัศนคติของผู้ปกครองกับอาจารย์ที่อยู่ในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อโครงการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศนั้น พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การศึกษาครั้งนี้ พบว่า การปฏิบัติคนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครนั้น นักเรียนได้ปฏิบัติ ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง แต่วินัยที่นักเรียนได้ปฏิบัติกันมากที่สุด คือ การใช้ เครื่องแบบนักเรียนที่ถูกตองตามระเบียบ และการเดินแถวข้ามถนนตามกฎหมายจราจร และสัญญาณธงหน้าสถานศึกษา การที่นักเรียนได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ เครื่องแบบ นักเรียนที่ถูกตองมากที่สุดนั้น ก็เป็นเพราะว่า นักเรียนจะต้องไปโรงเรียนทุกวัน จะต้องพบปะกับครู อาจารย์ และผู้ปกครองอยู่ตลอดเวลา เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ผู้คนพบเห็นอยู่ เป็นเนืองนิตย์ และเป็นวินัยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องของทุกคนที่โรงเรียนจะต้องมีการดูแลกันอย่างกวาดขัน นักเรียนจึงต้องปฏิบัติตามให้อยู่ในวินัยตลอดเวลา สำหรับการเดินแถวข้ามถนนตามกฎหมายจราจรและสัญญาณธงหน้าสถานศึกษานั้น นอกจากเป็นการปฏิบัติอีกประการหนึ่งที่ทางโรงเรียนได้ให้ความเอาใจใส่ และเน้นกันเป็นพิเศษแล้ว เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ อาจจะเนื่องมาจากเป็นวินัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย ต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสวัสดิภาพของนักเรียนมากที่สุด เมื่อเทียบกับวินัยข้ออื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนก โศสุรัตน์ และคณะ (2527) ส่วนวินัยในเรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้นรถโดยสาร (กรณี ที่นักเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน) และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแถว รอรถโดยสาร (กรณี ที่นักเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน) ซึ่งมีระดับของการปฏิบัติ อยู่ในระดับต่ำสุดนั้น อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันนี้ประเทศได้เกิดการเปลี่ยนแปลง อย่างมากมาย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง การ

เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ไค่กอให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการทำนุบำรุง และสร้าง
ไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ศิลปวัฒนธรรมอันดีของชาติ ทำให้เกิดค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์
หลายประการ เช่น การละเลย ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องการในสิ่งฟุ่มเฟือย
ขาดความรับผิดชอบต่องาน การเอาใจเอาเปรียบ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
ประกอบกับทั้งการที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างมากภายในกรุงเทพมหานคร การต่อสู้
คิริน เพื่อการมีชีวิตอยู่รอด และความต้องการการเร่งรีบในการปฏิบัติภารกิจ
ทำให้ประชาชนละเลยต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย การเอาอย่างการกระทำของ
ผู้ใหญ่ ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนขาดความมีระเบียบวินัยไป เช่นเดียวกับ
ที่ สันน์ สุมิตร (2501) ไค่กล่าวไว้ว่า "เด็กจะเจริญงอกงามด้วยการเอาอย่าง
การแนะนำ และการนำทาง ผู้ที่ควรจะให้ตัวอย่างอันดี และนำไปในทางที่ดีก็คือ
พ่อแม่ และผู้ปกครอง เพราะในเวลาวันหนึ่ง ๆ เด็กอยู่กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็น
ระยะเวลาานาน แต่คอยเหตุอะไรก็ตาม สมัยนี้มีพ่อแม่และผู้ปกครองมารายที่
ปล่อยให้เด็กตามยถากรรม นึกเสียว่าไม่เป็นไรแล้วก็ไปเอง หากไม่ว่า วิธีนั้นแหละ
จะเป็นทางที่เด็กจะไปในวิถีชีวิตที่ผิด และในบางกรณีจะสายเกินไปที่จะแก้"
ด้วยเหตุนี้ การกระทำของผู้ใหญ่ในการแสดงความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้น
รถโดยสาร และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแถวรอรถโดยสาร จึงควร
จะกระทำกันจนเป็นนิสัยและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทั่ว ๆ ไป ด้วย

2. ทัศนคติของผู้ปกครองและอาจารย์ที่มีต่อโครงการ เสริมสร้างวินัย
นักเรียนทั่วประเทศนั้น จะเห็นว่า ทั้งผู้ปกครองและอาจารย์เห็นด้วย เป็นอย่างมาก
กับการแต่งกายที่สะอาดเรียบร้อย และถูกระเบียบของนักเรียน เครื่องแต่งกาย
จักไดว่า เป็นภาพอันดีแรกที่ผู้ใดพบเห็นจะมองเห็นไค่ก่อน ส่วนกิจกรรมการยา
การพูดจา การปฏิบัติตน หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนแสดงออกมานั้น จะเป็นภาพ
อันดีต่อไป ที่จะมองเห็น หรือทำให้ทราบไค่ว่า นักเรียนเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย หรือไม่
ดังนั้น การที่ทั้งผู้ปกครองและอาจารย์ไค่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากเป็นพิเศษ ก็ด้วย

เหตุผลที่ว่า ต้องการให้ทุกคนที่ได้พบเห็นนักเรียนซึ่งอยู่ในความดูแล และอยู่ในความปกครองของตนเองนั้น มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความพร้อมเพรียง มีความสวยงาม และในท้ายที่สุดก็ทำให้เกิดความมีวินัยตามมานั่นเอง สำหรับความคิดเห็นของผู้ปกครองและอาจารย์ที่มีต่อระเบียบวินัยในเรื่องของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียนนั้น ทั้งผู้ปกครองและอาจารย์ไม่เห็นด้วยกับหัวข้อที่ว่า การเดินแถวไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนนั้น จะช่วยทำให้นักเรียนกลับถึงบ้านเร็วขึ้น การที่ทั้งผู้ปกครองและอาจารย์ไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติของนักเรียนในข้อนี้ ก็อาจจะเป็นเพราะว่า ในแง่ของการปฏิบัติการสร้างควมมีวินัยนั้น จำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝน และต้องมีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอ และต้องลงมือปฏิบัติกันไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น การที่นักเรียนกลับถึงบ้านได้ไม่รวดเร็วเท่าที่ควรนั้น ก็อาจจะเป็นเพราะว่า นักเรียนจะต้องเข้าแถว ในการรอเพื่อน ๆ ที่จะต้องเดินไปในเส้นทางเดียวกัน และในขณะที่เดินทางกลับบ้าน นักเรียนที่บ้านอยู่ไกล ก็อาจจะเสียเวลาในการเดินแวะเวียนไปตามบ้านของนักเรียนคนอื่น ๆ ที่อยู่ระหว่างเส้นทาง จึงทำให้เสียเวลาไปบ้าง อย่างไรก็ตาม หากการปฏิบัติในเรื่องนี้มีกลุ่มคณะบุคคลในโรงเรียนรับผิดชอบไปโดยตรง และมีความจริงจังในการปฏิบัติ กวดขันนักเรียนให้มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ต่อตนเองแล้ว ก็เป็นที่คาดหวังได้ว่า การเดินแถวไป-กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน จะช่วยทำให้นักเรียนกลับถึงบ้านได้รวดเร็วขึ้น และผลที่จะตามมาซึ่งเป็นผลที่ทั้งผู้ปกครองและอาจารย์ มีความต้องการสูงสุด ก็คือ ความปลอดภัยในการเดินทางที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนนั่นเอง สำหรับความไม่เห็นด้วยกับหัวข้อ บริเวณที่นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้นรถโดยสารประจำทางไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัดและหนาแน่นจนเกินไปนั้น แสดงให้เห็นว่า บริเวณที่นักเรียนเข้าแถวรอรถโดยสาร หรือบริเวณป้ายรถเมลนั้น อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมแล้ว คือ ไม่มีประชาชนยืนคอยรถโดยสารกันมากจนเกินไป และมีความปลอดภัยอย่างเพียงพอ

3. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองกับอาจารย์ที่อยู่ในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ พบว่า ทั้งผู้ปกครองและอาจารย์ มีทัศนคติต่อโครงการนี้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทั้งผู้ปกครองและอาจารย์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของโครงการเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาค้างนี้ พบว่า ในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนโดยทั่วไปนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตนอยู่แล้ว ดังนั้น ผู้ปกครองและอาจารย์ มีหน้าที่เพียงแต่คอยดูอยู่ห่าง ๆ และจะต้องให้คำแนะนำตักเตือนบ้างเป็นครั้งคราว หากพบว่า นักเรียนเริ่มจะละเลยต่อการปฏิบัติไป
2. สถาบันการศึกษาควรจะต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ และเอาใจใส่อย่างจริงจัง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ การปลูกฝังวินัยทางค่านิยมใดค่านิยมหนึ่ง ย่อมจะส่งผลให้เกิดวินัยทางค่านิยมอื่น ๆ ตามมาด้วย
3. การให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ ก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความมีวินัยให้แก่เด็กนักเรียนได้ หากบุคคลทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน การปฏิบัติตนในการรณรงค์เรื่องระเบียบวินัยนั้น ก็จะเป็นวิธีที่ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยขั้นต่อไป

1. ควรจะได้ทำการติดตามและประเมินผลการปลูกฝังวินัยในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในส่วนภูมิภาคด้วย

2. ควรจะได้อศึกษาเปรียบเทียบการปลูกฝังวินัยระหว่างนักเรียนในระดับประถมศึกษา กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา
3. ควรจะศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจจะมีผลต่อการปลูกฝังวินัยให้กับนักเรียนในโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กนก โศสุรัตน์ และคณะ. (ม.ป.ป.) "ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์
ต่อความมีวินัยของประชาชน เขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา". รายงาน
การวิจัย. กรุงเทพฯ: กองวิจัยและวางแผน สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ. พ.ศ. 2527.
- กীরติ บุญเจือ. 2523. จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กรรณา ชัยนิกิจ. 2517. ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจ
ภายในภายนอกตน และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.
- กสิกรไทย, ธนาคาร. 2523. "เมืองไทยจะรุ่งเรือง พลเมืองต้องมีวินัย".
บทความขณะการประชุม. กรุงเทพฯ: หนังสือกิจการพิมพ์.
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ. 2521. พฤกษศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจ
ทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จีรวรรณ วิรัชกุล. 2524. การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ในจังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- ดวงเคื่อน พันธุนาวิน. 2520. ผู้ปกครองกับการส่งเสริมจริยธรรมของเด็ก.
วารสารสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
กรุงเทพฯ: ประเมษฐการพิมพ์.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก. 2520. รายงานการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ และ วีรยุทธ วิเชียรโชติ. 2520. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการสอนจริยศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและฝึกหัดครู. พุทธสมาคมพระนครศรีอยุธยา และวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา. (โรเนียว)
- นิทรา วรรณะ. 2524. การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- เพียงพรรณ สุขจันทร์. 2524. การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- พนัส หันนาคินทร์. 2513. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. 2518. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร.
- รองรัตน์ อิศรภักดี. 2514. "วินัย". จันทร์เกษม. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูจันทร์เกษม, (ฉบับที่ 99 มี.ค. - เม.ย.) หน้า 46 - 52.
- วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. 2517. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบให้ความรักและแบบควบคุม ความเอื้อเฟื้อ และวินัยทางสังคม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร.

- วีระ บำรุงรักษา และคณะ. 2517. รายงานความเคลื่อนไหวการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: การวิจัยและวางแผน, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- วิรุพท วิเชียรโชติ. 2520. แนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีพ และการพัฒนาสังคมอารยนิยม. สังคมศาสตร์ปริทัศน์. 11(29): 40 - 58.
- สนั่น สุมิตร. 2501. วินัย เป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดความมั่นคง ปลอดภัย และความเจริญรุ่งเรืองของชาติ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. จัดพิมพ์ กรกฎาคม 2524.
- สุพัตรา สุภาพ. 2519. สังคมวิทยา. แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพิตร สมานิติ และ อี เวย์น คอร์ทนี. 2526. เทคนิคการวิจัย. สหรัฐอเมริกา: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยโอเรกอนสเตท.
- สำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2525. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 2525-2529. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อาลัย จันทร์พานิชย์. 2524. การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

Kohlberg, Lawrence. 1964. Development of Moral Character and Moral Ideology in M.L. Hoffman and L.W. Hoffman (eds.). Review of Child Development Research. Hartford, Connecticut: Connecticut Printers, Inc.

Presthus, Robert. 1962. The Organizational Society. New York: Alfred and Knopf, Inc.

Wright, D. 1975. The Psychology of Moral Behaviour. England: Penquin Books, Ltd.

ภาคผนวก ก.

รายการ	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1. ใ้เครื่องแบบนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ				
2. รักษาความสะอาดของเครื่องแบบนักเรียน				
3. นักเรียนแต่งกายเรียบร้อย				
4. สุนิ่สัยในการรักษาความสะอาดของ เครื่องแต่งกายและร่างกาย				
5. การเดินแถวขณะเข้าชั้นเรียนและเปลี่ยน ห้องเรียน				
6. การเข้าแถวเพื่อรับบริการก่อนหลัง				
7. การจัดแถวและเดินแถวในสถานศึกษา ขณะกลับบ้าน				
8. การเดินแถวภายนอกสถานศึกษาขณะกลับบ้าน				
9. การเดินแถวข้ามถนนตามกฎหมายจราจรและ สัญญาณธงหน้าสถานศึกษา				
10. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน ขณะรอผู้ปกครองมารับ (กรณีที่นักเรียน กลับบ้านกับผู้ปกครอง)				
11. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเข้าแถว รอรถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสาร กลับบ้าน)				
12. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้นรถโดยสาร (กรณีที่นักเรียนขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน)				

ขอเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ข.

รายการ	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่ เห็นด้วย
1. นักเรียนควรแต่งกายให้ถูกระเบียบ				
2. นักเรียนควรแต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อย				
3. นักเรียนที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย และถูกระเบียบจะทำให้ดูสวยงามขึ้น				
4. นักเรียนที่แต่งกายถูกระเบียบและเรียบร้อยทำให้ผู้มีวินัยขึ้น				
5. การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นการฝึกให้มีวินัยในตนเองมากขึ้น				
6. การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น				
7. การเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนกลับถึงบ้านเร็วขึ้น				
8. การที่นักเรียนเข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง เป็นการกระทำที่นำเอาเป็นแบบอย่าง				
9. ในการเดินแถวไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรขอความร่วมมือจากประชาชนด้วย				

รายการ	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่ เห็นด้วย
10. การที่นักเรียนเข้าแถวชั้นรถโดยสาร ประจำทาง เป็นการช่วยทำให้นักเรียน มีความปลอดภัยมากขึ้น				
11. การเข้าแถวชั้นรถโดยสารประจำทาง ของนักเรียน ช่วยให้เกิดความรวดเร็ว				
12. การจัดแถวให้นักเรียนชั้นรถโดยสาร ประจำทาง เป็นโครงการที่ควร จะทำต่อไป				
13. บริเวณที่นักเรียนเข้าแถวเพื่อขึ้น รถโดยสารประจำทางนั้น ไม่เหมาะสม เพราะมีผู้คนแออัดและหนาแน่นจนเกินไป				
14. การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการช่วย ทำให้นักเรียนเคารพกฎของสังคมมากขึ้น				
15. การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียน ช่วยทำให้เกิดความปลอดภัย				
16. การปฏิบัติตามกฎจราจรของนักเรียน เป็นการช่วยแก้ปัญหาจราจร				
17. สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎจราจรแก่ นักเรียนอย่างทั่วถึง				

รายการ	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่ เห็นด้วย
18. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจร แต่ยังขาดความร่วมมือจากประชาชน โดยทั่วไป				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับควมมีระเบียบวินัยของนักเรียน ...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ